

2026. NYÁR

OPERA

Szemere Zita

Isteni logika

HÁRY JÁNOSKA

Kolonits Klára

Tanulás, fejlődés, változás

Hontvári Gábor
CARMEN, SPARTACUS

AZ ELHIVATOTTSÁG MŰVÉSZI SZINTJE.

ÚJ BMW 7.

A vezetés élménye

A kép illusztráció. BMW i7 átlagfogyasztás: 0 l/100 km; átlagos villamosenergia-fogyasztás: 18,2-21,9 kWh/100 km; CO₂-kibocsátás: 0 g/km. A BMW i7 modellre vonatkozó, itt szereplő adatok becslésen alapulnak, azok hivatalosan egyelőre nem megerősítettek. BMW 740 xDrive átlagfogyasztás: 8,3-9,3 l/100 km.; CO₂-kibocsátás: 189-211 g/km.

BEKÖSZÖNTŐ

Kedves Olvasó!

Az OPERA és a Zeneakadémia nagy múltra visszatekintő kapcsolata nemrég új szintre lépett együttműködésünk megújításával. A Zeneakadémia növendékei számára kiemelkedő jelentőségű, hogy tanulmányaik során közvetlen kapcsolatba kerülhetnek az OPERA művészi és szakmai világával. Egyetemünk hallgatói az eddigieknél is mélyebb betekintést nyerhetnek egy világszínvonalú intézmény mindennapi működésébe, részt vehetnek masterkurzusokon, mentorprogramokban, próbafolyamatokban, valamint lehetőséget kapnak arra is, hogy tehetségüket itt is megmutassák a közönségnek. E tapasztalatok meghatározó szerepet játszanak művészi pályájuk alakulásában, ezért az OPERA és a 150. születésnapját a közelmúltban ünneplő Zeneakadémia, két világhírű és nemzetközi szinten is jegyzett intézmény együttműködése példa arra, miként tud egymásra épülni az oktatás és a professzionális művészeti gyakorlat.

Örömmel ajánlom az Operaház nyári programjait is, amelyek között lesz „Puccini best of”-áriaválogatás is: egykori zeneakadémistáink, ma már jegyzett énekművészek is fellépnek ezeken az előadásokon. És engedjék meg, hogy kicsit hazabeszéljek: ének szakosaink Operavizsgájának az Eiffel Műhelyház ad otthont évről évre, Marton Éva Nemzetközi Énekversenyünk záró gálaestjét pedig ismét az Andrássy úti dalszínházban rendezzük, hiszen a világhírű szoprán, professor emeritánk, Marton Éva személye is összeköti a két intézményt. Várjuk önöket erre a szeptember 6-i különleges eseményre, amelyen a világ minden tájáról érkező fiatal operaénekesek legjobbjai lépnek színpadra!

Zenei élményekben gazdag nyári estéket kívánok!

Dr. Farkas Gábor
rektor
Zeneakadémia

Fotó: Raffay Zsófia

OPERA

EIFFEL

BALETT

BALETTINTÉZET

ZENEKAR

KÓRUS

GYERMEKKAR

- 3 **Kedves Olvasó!**
Dr. Farkas Gábor beköszöntője
- 6 **Isteni logika**
Címlapinterjú
- 10 **Okostelefon és huszármente**
Harangi Máriával beszélgettünk
- 14 **„Az interpretáció jogát ki kell érdemelni”**
Hontvári Gábor nyilatkozott
- 18 **Hyōgóból Stuttgarton át Budapestig**
Wakabayashi Yuki-interjú
- 20 **A holnap művészei**
Opera Europa Next Generation
- 24 **Mozdonyok bűvöletében**
Szörényi Szabolcs terepasztala az Eiffel Műhelyházban
- 26 **Szín és fonák**
Józsa Ankával beszélgettünk
- 30 **Tanulás, fejlődés, változás**
Életmód: Kolonits Klára
- 34 **Mindent sok helyen**
Operaházak: japán turné
- 38 **Egy újító művész**
Operaházi balett-történet

- 42 **Az Operaház és a Millennium**
Archív
- 44 **Kontrasztok**
Királyi fenség / Az ítélet
- 46 **Felnagyított érzelmek**
Fidelio
- 48 **Nem (csak) mese**
A Szépség és a Szörnyeteg
- 50 **Ők így csinálják**
Così fan tutte
- 52 **A tökéletesség nyomában**
Balettrajongó: Gantner József

OPERA A MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ MAGAZINJA

FELELŐS KIADÓ:
SZERKESZTŐ:
KÉPSZERKESZTŐ:
ARCULAT:
KORREKTOR:
GRAFIKAI TERVEZÉS, TÖRDELÉS:

Dr. Ókovács Szilveszter főigazgató
Filip Viktória
Csádi Ádám
Mátai és Végh Kreatív Műhely
Hajdú Livia
Kohán József

HIRDETÉSFELVÉTEL:
ISSN 1789-4093
INGYENES KIADVÁNY.
LAPZÁRTA:

marketing@opera.hu

2026. július 9.

SZERZŐK: Böcs Annamária | Filip Viktória | Dr. Gara Márk | Jászay Tamás | Karczag Márton | Kondor Kata | László Ferenc | Pallós Tamás | Papp Tímea | Ur Máté | Várhegyi András

CÍMLAPFOTÓ: Nagy Attila

FOTÓK: ACROS Fukuoka | Aichi Arts Center | Ábel Rezső | Berecz Valter | Csibi Szilvia | Kiss Eszter | Magyar Műszaki és Közlekedési Múzeum, Szikora Zsombor | Michac Gábor | Nagy Attila | OPERA Emléktár | Raffay Zsófia | Sonic City | The Asahi Shimbun Company | Tokyo International Forum Co., Ltd.

Isteni logika

Szerző: Kondor Kata

A 2025/26-os évad utolsó *Lammermoori Lucia*-előadásán részesült a Magyar Állami Operaház Kamaraénekese elismerésben a címszerepet éneklő Szemere Zita. Eddigi legnagyobb szerepe – mondja a művész, aki arról is mesélt, miért szeretne *drámaibb karaktereket megformálni*, és hiányzik-e valami még az életéből.

Fotó: Nagy Attila

Könnyed, jó hangulatú fotózás során készült el a címlapkép. Ha szeretne bepillantani a részletekbe, tekintse meg videóinkat! Forrás: Opera Café

Érezhetően meghatódtál, amikor megkaptad a Magyar Állami Operaház Kamaraénekese elismerést. Hogyan emlékszel vissza arra a napra?
Mint minden előadás előtt, nagyon izgultam. Azt gondolná az ember, hogy ez idővel csökken, de nem, egyre jobban érzem annak a felelősségét, hogy milyen minőségben tudom átadni a közönségnek azt, amit szeretnék. Lucia ráadásul az eddigi legnagyobb szerepem. Az opera végén, amikor kijövök meghajolni, a kórus hátul kétfelé vonul, és én középen megjelenek. Mindig nagyon picinek érzem magam ehhez a nagyszabású gesztushoz, pedig abban az operában valóban én vagyok a címszereplő. Amikor meghallottam a díjátadást jelző fanfárt, rögtön végignézttem a társaimon és arra gondoltam: „Vajon ki fogja kapni a hattyút?” Eszembe jutott, hogy talán

én, de azt éreztem, ha más lesz a kitüntetett, akkor is ugyanúgy fogok tudni örülni. Ezután a színpadra lépett Almási-Tóth András, és felidézte egy pár évvel ezelőtti mondatomat, amikor arról beszéltem, hogy lelki értelemben késznek érzem magam a drámaibb szerepekre. Akkor tudatosult bennem, hogy én vagyok a díjazott. Olyan volt, mintha minden álmom teljesült volna: elénekelhettem ezt a csodás szöveget a mindig támogató kollégákkal, majd megkaptam az OPERA által adható legnagyobb elismerést – ez teljessé tette a boldogságomat.

Hogyan készülsz egy ilyen komplex, technikai értelemben is nagyon nehéz feladatra, mint amit a Lammermoori Lucia jelent?
Az előkészületek minden előadás napján már otthon elkezdődnek, ezeken a reggeleken

Bánk bán, 2026 - Fotó: Berecz Valtér

először is skálázni szoktam. Főleg a stressz miatt úgy érzem, nem vagyok teljesen jó formában – de aztán a férjem megnyugtat, hogy nincs itt semmi probléma, és mire a színházba érek, minden rendbejön. (Nevet.) Maximalistaként bármilyen állapotban vagyok, száz százalékon szeretnék teljesíteni. Mindig nagyon várom azt a pillanatot, mikor végre belépek az öltözőm ajtaján, leülök a zongorához, ismét énekelni kezdek, és közben rájövök, hogy a férjemnek már megint igaza volt, és úgy szól a hangom, ahogy szeretném. Olyan elővigyázatosságaim nincsenek, hogy nem eszem csokoládét vagy olajos magvakat éneklés előtt.

Ráadásul az említett előadás délelőtt volt, ami elég extrém helyzetnek tűnik egy ilyen virtuóz szólam esetében.

Ha egészséges vagyok, ez nem okoz gondot, a múltkor reggel nyolckor felskáláztam háromvonalas F-ig, mert A színigazgatóban az a legmagasabb hang. A két gyermekem születése után körülbelül egy kis terccel mélyült a hangom, korábban a Hoffmann meséiből Olympiát háromvonalas Asz-okkal énekeltem. Az most már azt hiszem, nem menne.

Ezek a testi folyamatok is szerepet játszanak abban, hogy más irányra vágysz?

Azt szoktam mondani, hogy a szerencse nem más, mint az isteni logika. Valahogy mindig olyan feladatokat kaptam a pályám során, amelyek épp az aktuális lelkiállapotomhoz igazodtak. Minden válságomnál az a zene talált meg, ami segíteni tudott, mert én tényleg imádok énekelni. A fiziológiai változások miatt is sokan mondták már, hogy drámaibb

Fotó: Nagy Attila

Lammermoori Lucia, 2026 - Fotó: Nagy Attila

irányba kellene elmozdulnom – sötétebb, gömbölyűbb lett a hangom, és megnőtt a volumene is –, de emellett úgy érzem, a lelki fejlődésem miatt még mélyebbre tudok nyúlni magamban a súlyosabb érzelmi tartalmakkal bíró karakterek megformálásához.

Azonkívül, hogy az eddigi legnagyobb szereped, hogyan élted meg a Lammermoori Luciával való találkozást?

A nyilvános főpróbán egészen különleges élményt tapasztalhattam meg, egyszer csak azt éreztem, hogy megadom magam annak a felsőbb energiának, amelynek az eszköze vagyok. Valami hirtelen átszakadt bennem, elmúltak az egóhoz köthető gondolatok. Nem féltem. Már nem volt fontos, ki mit fog szólni ahhoz, hogyan énekelek, csak átadtam magam a zenének. Áldott állapot volt, tökéletes egysúly. Ez a lelki újjászületés azóta is befolyásolja a magánéletemet és a jelenlétemet a színpadon.

Milyen további, drámaibb szerepek jelentettek mérföldkövet az életedben, illetve melyeket lenne jó ezután megformálni?

A Bánk bán Melindáját New Yorkban is énekelhettem, az egyfajta lelki rávezetés volt Luciára, az elhagyatottság, a férfiakban való csalódás, az örülés fázisain keresztül. Ami a jövőt illeti, szeretném elnevelni Lakmét, kipróbálni magam a Traviata Violetta-jaként, valamint mostanában egyre többet foglalkoztat Konstanze karaktere is Mozart Szöktetéséből.

A jövő évadban azonban más oldalaidat is megmutathatod, hiszen Belinda leszel a Dido & Aeneas ifjúsági előadásain, és újra színre kerül a Figaro³.

Az opera nem könnyen befogadható műfaj a gyerekek számára, viszont könnyebb hozzájuk kapcsolódni, mint a felnőtt nézőkhöz.

Ezért igyekszem nekik úgy játszani, hogy minél jobban lekössem a figyelmüket. Ez egy vígoperában, mint A színigazgató, egyszerűbb, de remélem, hogy Belindaként is tudok majd valami olyat nyújtani, amitől megszerezik a zenés színházat. Más szempontból speciális produkció a három operából egybegyűrt Figaro³, Dömötör András, a darab rendezője egy családalállítás köré építette fel a koncepciót. A pszichológiához köthető témák engem mindig is érdekeltek. Ráadásul a próba-folyamat kezdetén meghívott egy szakembert, aki velünk is végigcsinálta ezt a módszert. Ez a foglalkozás annyira összekovácsolta a csapatot, és olyan belső irányt adott nekünk, amelyből a mai napig tudunk meríteni az előadásokon.

Mindezek mellett mik az elképzeléseid a jövőre nézve – akár szakmai, akár bármilyen más szempontból?

A tervem az, hogy minden menjen olyan szépen tovább, ahogyan eddig is, hiszen a tenyerén hordoz a sors. Nagyon családcentrikus ember vagyok, többek között ezért sem mentem külföldre énekelni. Nem tudnék előadás után egyedül ülni egy szállodai szobában. Az is fontos, hogy rendszeresen járjak az énekmesteremhez, Kovácsné Istvánhoz. Rendkívül sokat jelent számomra a szakmai irányutatásai mellett az a fajta pszichés támogatás, ami nélkül elképzelhetetlen ez a szakma. Az egyetlen dolog, ami hiányzik az életemből, egy balatoni házika lenne. Nem kell, hogy a parton legyen, csak valahol a tó környékén. Gyerekkorom óta úgy érzem, ha arrafelé járok, hogy hazaérkeztem. De ami igazán fontos számomra, az már mind az enyém. Gyönyörű családom van, egészségesek vagyunk, boldogok, és azzal foglalkozhatok, amit a legjobban szeretek: énekelhetek. ○

Okostelefon és huszármente

Szerző: Papp Tímea

A *Háry János*kával indul az OPERA *Háry100* programsorozata az MVM Pikoló Program részeként. Az előadás rendezője, Harangi Mária szerint *a Kodály-klasszikus ma is érvényesen szól a fiatalokhoz*, de az új előadás játékosan, a digitális világ felől közelít a történethez, az alfa generáció nyelvén.

Michac Gábor látványterve

Harangi Mária - Fotó: Berecz Valter

Hogyan, milyen vezérfonal mentén indultál el *Háry János* felé, hogy Kodály Zoltán daljátékából egy gyerekekkel és gyerekeknek létrehozott, az eredetihez hű, de mégis mai produkció jöjjön létre?

Az alkotótársaimmal, az író-dramaturg Dávid Ádámval, a zenét átdolgozó Andorka Mártonnal, a látványt tervező Michac Gáborral, Kovács Dénes koreográfussal, illetve az OPERA Gyermekkarát vezető Hajzer Nikolett-tel folytatott beszélgetések során nagyon érdekes tapasztalat fogalmazódott meg bennünk. Mindenkinek van gyermekkori emléke a Háry Jánosról, hiszen több benne feldolgozott népdal része az általános iskolai tananyagnak, és a szülők ma is fontosnak tartják, hogy a darabban színházban is találkozzanak a gyerekek. A történet izgalmas, tele van kalanddal, de gyerekként valójában nagyon nehéz összerakni. Niki mesélte – aki egyébként maga is a Gyermekkar tagja volt és játszott a Háry János-előadásban –, hogy amikor anno megkérdezték tőlük, miről szól a darab, bizony bajban voltak a válaszával. Ami nem véletlen, hiszen van egy kerettörténet, amelyben valaki visszaemlékezik az életére, de végig ott motoszkál a hallgatóságban, hogy talán nem is minden úgy történt – ez gyerekként szinte megfeythetetlen. A beszélgetéseinkben végül eljutottunk oda, hogy kimondtuk: a Háry János valójában nem gyerekdarab.

Mégis rengeteg kapcsolódási pontja van a gyerekekhez.

Pontosan, és Kodály zenéje miatt egyszerűen nem lehet, nem szabad elengedni. Ezek a népdalok szerepelnek a tananyagban, sőt a gyerekek már óvodáskorban kívülről fűjják például az „A jó lovas katonának” kezdetű dalt, ezért azt kerestük, hogyan lehet a művet úgy színpadra állítani, hogy az megszólítsa őket. Így a Háry Jánoska egy úgynevezett „makett-előadás” lesz – ahogy az OPERA főigazgatója nevezi az elmúlt évadokban készült gyermekkar és gyermekballett produkciókat –, azaz egy kicsinyített

Háry, a célunk pedig az volt, hogy megtaláljuk azokat az emblemikus jeleneteket és zenei pillanatokat, amelyekhez a gyerekek személyesen is tudnak kapcsolódni. A Háry János tulajdonképpen arról szól, mi a valóság, mi a lódítás, mi a túlzás, hogyan próbálja az ember a saját vágyai szerint újramesélni a világot, ami különösen ma, a digitális korban aktuális téma. A gyerekek a világhálón keresztül találkoznak az információk jelentős részével. Folyamatosan képeket, történeteket, mesterséges intelligencia által generált tartalmakat látnak, közben viszont egyre nehezebb eldönteni, mi az igaz, mi a manipulált, mi a „feltupírozott” valóság. Úgy éreztük, a Háry János segítségével körül lehet járni a témát, és ez gyerekként is átélethető lesz, ha jól közelítünk hozzá.

Ezért kerül be az előadásba a digitális világ motívuma is?

Igen. A kerettörténetben egy iskolai osztály projekt munkát készít a Háry Jánosból. Természetesen előkerülnek a telefonok, a számítógépek, rákeresnek az interneten a cselekményre, a virtuális világból pedig „kilép” maga Háry János, aki végigvezeti a gyerekeket a saját történetén. Ez a megoldás egyszerre játékos és nagyon mai, hiszen a mai ifjúság számára teljesen természetes, hogy egy műhöz a világhálón keresztül jutnak közel. Innen indulunk, de közben felmerül a kérdés: amit ott találunk, az mennyire tükrözi az igazságot?

A produkció látványvilága is eltér a hagyományos meseelőadásokétól.

Ez nagyon fontos volt számomra. Nem akartunk klisékkel dolgozni, ezért lett a látványtervező Michac Gábor, aki képes olyan világot teremteni, ami kortárs módon szól a gyerekekhez. Gábor ráadásul bábszínházi elemeket is behoz az előadásba. A műfaj adta magát, hiszen a gyerekek egészen kicsi koruktól kezdve játszanak a tárgyakkal, ezért a bábszínházi eszközöket ösztönösen értik.

Háry
100

Író-dramaturgként Dávid Ádám is közreműködik a Hány Jánoskában. Mi az ő feladata?

Az eredeti Hány János szellemiségét természetesen megtartjuk, de Ádám egy autonóm szöveget hoz létre: az iskolai keret prózában készül, a Kodály-műbe pedig verses átvezetésekkel lépünk majd.

A zenébe be kell avatkoznotok. Azt gondolom, ez nagy felelősség, különösen egy olyan ikonikus mű esetében, mint a Hány János.

Valóban nagy felelősség, feladatként viszont nagyon izgalmas kihívás. Andorka Márton nem csupán egy kisebb együttesre hangszerelte át az anyagot és húzott a zenei szövekből az előadás időkeretének figyelembevételével. Az átdolgozást egy másik gyakorlati szempont is irányította: az eredeti szövegek jelentős része nem gyerekhangokra íródott. Hajzer Nikolett-tel aprólékosan végigmentünk a darabon, hogy mit tudnak a gyerekek autentikusan énekelni, ezzel együtt melyek a kihagyhatatlan zenei részletek. Két felnőtt szólista segíti majd őket: Fülepp Máté lesz Hány, Ortan Vivienne pedig a tanárnő, Zsóka néni, valamint Örsze figuráját is megjeleníti. Ez lehetővé teszi, hogy olyan zenei pillanatok is megtörténjenek, amelyeket gyerekszereplőkkel nem lehetne hitelesen előadni.

Az OPERA Gyermekkarával már dolgoztál korábban is. Milyen tapasztalatokat szereztél?

A János vitéz volt az első közös nagy munkánk, egyben az ő első önálló előadásuk. Akkor sok kérdés volt bennem: hogyan mondanak majd prózát, hogyan működnek színészként? De hamar kiderült, hogy rendkívül tehetségesek és elképesztően érzékenyek. Az elmúlt években pedig több színpadi tapasztalatot gyűjtöttek, önálló előadásuk van, ebből következik, hogy egyre magabiztosabbak. Nagyon inspiráló velük a munka, és most már

egyáltalán nem kérdés, hogy lehet-e velük önálló produkcióban alkotni. Most nagyon szeretném, hogy ne kötelességgént éljék meg az egyes előadásokat, hanem személyesen is találjanak az anyaghoz kapcsolódási pontokat. A fiatal nézőknek szóló színház legfontosabb alapvetése az, hogy vegyük őket komolyan, kezeljük őket partnerként, és arról beszéljünk, ami őket foglalkoztatja. Nagyon érdekel, hogy amit én gondolok ötvenévesen, háromgyerekes anyukaként a Hány Jánoskában felvetett kérdésekről, hogyan találkozik az ő valóságukkal. Előfordulhat, hogy a közös munkából a Gyermekkar tagjai alkotótársaként is kiveszik majd a részüket. Mivel szeptember 19-én lesz a bemutató, tehát az évad legelején, biztosan frissek lesznek, tele energiával, nekünk pedig az lesz a feladatunk, hogy ezt az energiát azonnal a közös játékba fordítsuk át. És reményeink szerint megszületik egy olyan Hány Jánoska, amely egyszerre tiszteleg Kodály előtt, és szól a mai gyerekekhez. ○

ENERGIA. ÉRTÜNK

„Az interpretáció jogát ki kell érdemelni”

Szerző: Jászay Tamás

Hontvári Gábor a fiatal magyar karmester generáció *nemzetközileg is jegyzett* képviselője, aki a 2025/26-os évadtól számos feladatot kap az OPERÁ-ban is. A bayreuthi árokról, a közös ház építéséről, a balettvezénylés sajátosságairól és a karmesteri hitvallásáról is beszélgettünk.

○ Velencei turné, 2026 - Fotó: Michele Crosera

○ Fotó: Ábel Rezső

Az OPERA közönsége újabban gyakran találkozik önnel. Karmesterként elsősorban hangzásban vagy inkább színházban gondolkodik?

Az opera műfaján belül számomra a színház, azaz a dráma, a történetmesélés, a szereplők lélektana és viszonya, az érzelmi-pszichológiai szituáció az elsődleges kiindulópont. A hangzás ennek az egyik fontos kifejezőeszköze. A zenés színházban nincs önmagában szép szonoritás, hangszín, általános jó tempó, megfelelő frazeálás, helyes időkezelés, ha ezek nem állnak kapcsolatban a történetmeséléssel. Az első a *mit* és a *miért*, csak ezután jön a *hogyan*. Rugalmasnak kell lenni az eszközök megválasztásakor, hogy az adott énekes és zenekar lehetőségei, illetve az adott akusztikai körülmények között is működjön az eredeti üzenet. Azt szoktam mondani, hogy van, amikor nem a tempó vezeti a hangzást, hanem a hangzás a tempót.

A Zeneakadémia után Weimarban tanult, Németországban pedig jó ideje vezető karmesteri pozícióban dolgozik. Melyik közeg mit adott önnek?

A mesterség fő vonásait és a legjelentősebb művészi impulzusokat a Németországban töltött elmúlt tíz év alatt kaptam. Ehhez kitűnő alapot nyújtottak a weimari tanulmányaim: a Nicolás Pasquet vezette karmesterképző akkor Európa egyik legerősebbje volt. A kinti színházi struktúrát, a repertoárt első karmesterként Würzburgban, illetve vendégkarmesterként több német színházban és szimfonikus zenekarnál sajátíthattam el. A 2025/26-os évadban Nordhausenben már zeneigazgatóként is kipróbálhattam magam, ami újfajta betekintést nyújtott az ottani kulturális élet és a bürokratikus karmesteri feladatok összességébe. A Zeneakadémián a karmesterség mellett a karvezetés alapszakot is elvégeztem, és ez utóbbit fontosnak

tartom a dirigensi filozófiám és a zenekarról alkotott elképzelésem szempontjából. Döntő jelentőségű volt a három itt töltött év.

Eltérő karmesteri krédóval rendelkező alkotóktól tanult. Említene néhány konkrét fogást, amit ma is bevet egy első zenekari próbán?

Valóban sok inspiráló tanárom, mentorom és kollégám volt, akiktől ösztönző látásmódokat sajátíthattam el. A magyar és a német iskola sok tekintetben különbözik: az, hogy mindkettő növendéke lehettem, csak gazdagította a felfogásomat. Nem hiszek az általános mesterségbeli fogásokban: ahány karmester, annyi lehetséges jó megoldás létezik más-más zenei, technikai, emberi szituációkra. Ha valami mégis egyesíti az engem ért impulzusokat, az a megalkuvást nem tűrő, magammal szemben támasztott igény, hogy csak a legalaposabb szakmai és emberi felkészültség, illetve a zenemű mély tisztelete vezethet kielégítő végeredményre. Az interpretáció jogát ki kell érdemelni: azért lép a karmester a pódiumra, hogy a különböző elképzeléseket az egység erejévé formálja. Az értelmezésnek világosnak, logikusnak, organikusnak és követhetőnek kell lennie a zenészek számára, miközben a rugalmasság is fontos erény.

Bayreuthban ösztöndíjasként láthatta a Wagner-gépezetet. Mi volt a legnagyobb tanulság?

Az ott töltött bő egy hét az egyik legmeghatározóbb zárandokélményem. Lenyűgöző volt betekinteni a ház életébe, a művészek és a közönség elkötelezettsége magával ragadó volt. A zenekar és a színpad koordinációja, a helyes arányok és hangzás eltalálása, illetve a jó tempók és a dráma helyes adagolása voltak a legtanulságosabb aspektusok. Gyorsan világossá vált, hogy ott dolgozni a különleges árok miatt egy másik szakma. Azt mondják: ha Bayreuthban vezényelsz, le kell csavarnod

a füleidet és kint kell hagynod őket az árkon kívül. Ha a pulpituson az hallatsz, hogy a zenekar akkurátusan együtt van az énekesekkel, kifelé már késik. Az árok meredek mélysége miatt ha nem játszanak elég artikuláltan a mélyen ülő rezesek, kifelé összemosódik a hangzásuk. Jelentős tapasztalat szükséges, hogy a karmester kiismerje magát, illetve elengedhetetlen az asszisztensi csapatba vett bizalom. A pulpitus mellett két telefon is van: a próbák során rendszeresen visszajelzés érkezik a teremből észlelhető arányokról és hangzásról.

Ön vezényel balettet is, ami alighanem szintén külön szakma.

A balettnél a színpad-árok-karmester háromszög kapcsolódása talán még érzékenyebb, mint az opera esetében, hiszen a zenészek – szemben az énekesek kísérésével – nem hallják és látják a szólista mozdulatsorát a színpadon. Eltalálni a helyes tempókat és az időzítést eleve nehéz feladat, mivel a táncos és a koreográfia számára nincsen abszolút „jó tempó”: ugyanazt a löktetést máshogy érzékeli a szólista zongorával vagy zenekarral, reggel tízkor, délután ötkor, két hónappal a premier előtt és a sokadik előadáson, ráadásul ugyanaz a zene két külön szólistával is egészen más. Valójában nem is az a kérdés, hogy a karmester rálel-e ott és akkor a megfelelő időzítésre, hanem hogy a megfelelő tempó által szabott szűk keretekben megtaláljuk-e a zenekarral az ideális zenei megoldásokat. A balett nagy kihívása, hogy ne „törjön a zene”.

Budapesten egy éven belül *Diótörő*-turné, *Don Giovanni*, ősszel *Carmen*, télen *Újévi hangverseny*, majd a *Spartacus*. Könnyen vált a műfajok között?

Nagy öröm, hogy ilyen sűrűn és ennyire színes palettán dolgozhatnak az OPERA falai közt. A rendkívül eltérő műfajú produkciók között a közös pont maga a „hangszer”, hiszen az

OPERA Zenekarának kiváló művészei az állandó partnereim. Egy európai szinten is jelentős kvalitásokat felmutató együttesről van szó, amelynek fő erőssége a rugalmasság, a kamarazeneiség és a repertoár mély ismerete. Ha ők velem vannak, nincs okom aggódni. A műfajközi vándorlás pedig ösztönöz: nem nehezíti, hanem segíti a magas fordulatszámon való működést, a frissességet és az inspirációt.

Egy korábbi nyilatkozata szerint „az autokrata karmesterek ideje lejárt”. Mit jelent ez konkrétan az OPERÁ-ban?

A karmester és a zenekar, illetve az énekesek viszonyára ideális esetben kamarapartneri kapcsolatként tekintek. A gyümölcsöző párbeszéd kialakulásához a karmester adja meg a kezdő impulzust, de mivel nem ő szólaltatja meg a hangokat, reagálnia kell az arra érkező válaszra is. Mindennek előfeltétele a darab mély ismerete és a zenemű iránti elkötelezettség, a szakmai felkészültség és a kollektív akarat, hogy valamit együtt hozzunk létre. Az OPERA Zenekara jól rezonál erre a fajta eszmecsereire, óriási öröm a velük való nemes értelemben vett közös játék. A karmester minden esetben az első számú felelős az összprodukcióért, a koncepcióért, a közös irányért és a mű alapvető interpretációjáért. Ha házat építünk, a falaknak a betanítás során először állniuk kell, de abban, hogy hogyan dekoráljuk az előadás alatt a szobákat, bizonyos fokig szabad mindenki. Úgy tűnhet, mintha a karmester teljesen kiengedné kezéből az irányítást, de én fordítva érzem: a résztvevők hozzáadott értéke és a közös akarat által közelebb jutunk az igazsághoz. ○

Herend
200

HEREND PORCELÁN TRADÍCIÓ-INNOVÁCIÓ

Porcelán Palota

H-1051 Budapest, József nádor tér 10-11.
Tel.: +3620 241 5736

Hadik

H-1014 Budapest, Szentháromság utca 5.
Tel.: +361 225 1051

Belvedere

H-1061 Budapest, Andrássy út 16.
Tel.: +361 374 0006

Hyōgóból Stuttgarton át Budapestig

Szerző: Böcs Annamária

Wakabayashi Yuki tizennégy éves volt, amikor Európába költözött, de *pozitív és vidám énje* mindig átsegítette a nehézségeken. 2019 óta tagja a Magyar Nemzeti Balettnak, és véleménye szerint az a fajta támogató közeg, amely a magyar társulatot jellemzi, világszerte példaértékű. A 2025/26-os szezon Kamaraművésztét az idáig vezető útról és szólószerepeiről is kérdeztük.

Anyegin, 2024 - Fotó: Berecz Váler

Hogyan indult a balettel való kapcsolata?
 Háromévesen kezdtem el balettozni édesanyám biztatására, aki hobbiként foglalkozott a műfajjal. Párhuzamosan tanultam zongorázni is, de tízévesen választanom kellett a zene és a tánc között: az utóbbi mellett döntöttem.

Négy évvel később pedig Európába jött.
 Számomra korán kiderült, hogy magas szintre szeretnék eljutni. Japánban nincsenek professzionális balettiskolák, ezért régi vágyam volt, hogy Európában vagy Amerikában fejleszthessem magam. A Youth America Grand Prix-n kapott ösztöndíjjal nyertem

Fotó: Nagy Attila

Paquita-szvít, 2024 - Fotó: Nagy Attila

felvételt a stuttgarti John Cranko Iskolába. Bár a családomat otthon kellett hagynom, elképesztő izgalommal vártam, hogy Európába költözhessek, szinte nem is éreztem komoly hiányukat elszántságom miatt. Otthon, Japánban nem táncoltam nehéz koreográfiákat, variációkat, így fizikailag és technikailag is kihívást jelentő időszak volt, a koncentráció és a fókusz elsajátítása sem ment könnyen. Ennél is nehezebbnek bizonyult számomra az a fegyelem, amelyet elvártak tőlünk: mindegy mi történik, teljesíteni kell, ott kell lenni fejben. Akkor tettem a dolgom, és nem is gondoltam bele, hogy ez mennyire megterhelő. A John Cranko Iskolában 2019-ben végeztem, de végül nem maradtam Németországban. A karrieremet nem folytathattam a Stuttgarter Balettnél, mert abban az időszakban kifejezetten magas táncosokat kerestek. 2020 januárjában nyertem felvételt a Magyar Nemzeti Baletthez. Több barátom is itt táncol, ők is pozitívan nyilatkoztak a társulatról, és úgy érzem, számomra is jó döntés volt Magyarországra szerződni. Izgalmas a munka, széles a repertoár, sok a klasszikus darab, míg Németországban például a kortárs koreográfiák vannak többségben. A budapesti balettkarba a Covid-világjárvány kezdetekor kerültem, ami sajnos radikálisan átszabta a szezont. Pár év múlva kezdtem szólószerepeket kapni, majd 2025 nyarán megválasztottak a 2025/26-os évad Kamaraművészténe, ami hatalmas elismerés számomra.

Milyen a társulati közeg a Magyar Nemzeti Baletten belül?
 Nagyon összetartó, és kiemelném, hogy kifejezetten támogató is. Nem jellemző a féltékenység vagy az irigység, a bemutatók után általában együtt megyünk ünnepelni. Sok barátot szereztem itt.

Milyen szerepek állnak önhez közel?
 A szenvedélyes, lírai szerepeket részesítem előnyben, ami azért érdekes, mert előszere-ttel osztanak rám energikus, lendületes figurákat. Sokszor máshogy látnak és ítélnek meg kívülről, mint amilyenek én látom magam, de az biztos, hogy személyiségemből fakadóan stabil vagyok, nem jellemzők rám a nagyobb kilengések. Ha álomfeladatot kellene megjelölnöm, akkor Tatjanát említeném az *Anyegin*ből, de Manont is nagyon szeretem: ez a darab és ez a címszerep kifejez mindent, ami miatt balettművész szerettem volna lenni. Két szólószerepet is volt szerencsém eltáncolni. Érdekes, hogy *A diótörő* Mária hercegnője mennyire természetesen fakadt belőlem, míg *A bajadér* Gamzattija kifejezetten küzdelmesnek bizonyult számomra.

Mi okozta a nehézséget?
 Gamzatti egy magas, kemény karakter, technikailag is nagyon igényes táncolnivalóval, de az igazán nagy problematikát a szerep átélése jelentette: fejben folyamatosan jelen kellett lennem ahhoz, hogy közvetíteni tudjam a közönség felé méltóságteljes megjelenését. Bármelyik darabban is lépek színpadra, a százszázalékos figyelem feltétlenül szükséges a mű maximális átadásához. A hibáktól nem félek, mert kihívásnak érzem azt, hogy a színpadon bármi megtörténhet. A balett-teremben nagyon alaposan begyakorolunk minden egyes lépést, a közönség elé pedig maximális fókusszal lépek, azzal a nagyon erős hittel, hogy akármilyen történik, meg fogom oldani.

A holnap művészei

Szerző: Ur Máté

Az európai operajátszás egyik legújabb mérföldköveként indult útjára az Opera Europa Next Generation (OENG) program. Ez a legnagyobb léptékű uniós kulturális partnerség, amely utat kíván törni a legtehetségesebb fiatal énekesek, karmesterek és alkotók számára. A 17 ország 44 intézményét tömörítő projekthez a Magyar Állami Operaház 2023 végén csatlakozott. Ennek köszönhetően több, pályája elején járó hazai művész került a nemzetközi elit látóterébe, köztük Pál Botond is.

Fotó: Kiss Eszter

Valuska, 2023 - Fotó: Nagy Attila

AZ EGYETEMTŐL A SZÍNPADIG

A művészvilág mindig is az egyik legnagyobb kihívásként tekintett az egyetemi évek lezárása és a stabil nemzetközi karrier beindulása közötti időszakra. Ezekben a kritikus években a tehetség önmagában gyakran kevés; elengedhetetlen a láthatóság, a professzionális menedzsment, a kiterjedt szakmai kapcsolatszerzés és a folyamatos önképzés. Ezt a szükségletet ismerte fel az Opera Europa, az operaházak és fesztiválok vezető szakmai szervezete, amikor a szintén az Európai Unió Kreatív Európa programjában létrejött OperaVision platformjának lehetőségeit is kihasználva hozta létre a Next Generation programot.

Az aktuális, 2025 és 2028 közötti ciklus célkitűzései ambíciózusak: összesen 560 fiatal művésznek biztosítanak fejlődési lehetőséget. A program olyan előadó- és alkotóművészeket, karmestereket, korrepetitorokat keres, akik jelenleg posztgraduális képzésben vesznek részt vagy az elmúlt öt évben már bemutatkoztak szólószerepben professzionális színpadon, vagy kreatív csapat tagjaként részt vettek produkció létrehozásában; az elmúlt három évben rangos nemzetközi versenyen értek el helyezést. A részvételi kritériumok szigorúak, mégis inkluzívak, biztosítva a legmagasabb szakmai színvonalat.

AZ OPERA TEHETSÉGEI

A Magyar Állami Operaház a projekt előkészítésében is részt vett egy olyan kérdőív segítségével, amelyben felmérték a fiatal művészek igényeit, és összegyűjtötték azokat a témákat, amelyek a pályakezdés kapcsán leginkább foglalkoztatják őket. A budapesti dalszínház ifjú művészei közül már Rajna Martin és Török Levente karmesterek Megyemórecz Ildikó szoprán, Halász Gergely bariton és Pál Botond tenor is szerepel a nemzetközi névsorban, ami fontos minőségjelző a szak-

ma számára. A program gyakorlati hasznára cikkünkben Pál Botond mutat rá, aki a Magyar Állami Operaház Marton Éva Nemzetközi OperaStúdiójának növendékeként került a fókuszba.

„Míg az operastúdió egy komplex, a színházi vérkeringésbe való beilleszkedést segítő képzés, addig az OENG kurzusai inkább intenzív szakmai workshopok, amelyek kiválóan kiegészítik az itthon megszerzett tudást” – fogalmaz a fiatal tenor, aki 2015-ben tűnt fel az Operaház színpadán a *Farnace* egyik néma, majd a *Valuska* 2023-as ősbemutatójában egy kisebb szerepben, diplomájának megszerzése után egy évvel, 2024-ben pedig egy igazán nagy szólammal debütált Muszorgszkij *Borisz Godunov* című művében.

MENTÁLIS EGÉSZSÉG ÉS MENEDZSMENT

Pál Botond az OENG keretében legutóbb egy speciális varsói tréningen vett részt, amely formátumot a program egyik legértékesebb elemeként tartja számon. Ez az intenzív karrier-menedzsment kurzus olyan témákra fókuszált, amelyek az egyetemi padosorokban ritkán kerülnek elő: a stílusismeret és színpadi jelenlét mellett hangsúlyt fektettek a magánélet és a karrier egyensúlyára, a közösségi média tudatos használatára, valamint a mentális egészségre is.

„A mentálhigiéné jelentőségét nem lehet eléggé hangsúlyozni. Az operaénekesek számára ez egyenesen létfontosságú” – mondja, hiszen több mestere is arról számolt be, hogy szinte azonnal hallatszik egy énekesen, ha valami nincs rendben. A kurzus során a fiatalok csoportterápiás jelleggel beszélhettek a szakma árnyoldalairól is, például a „nemet mondás” művészetéről: hogyan utasítsanak vissza egy hangjukhoz még nem illő szerepet anélkül, hogy a lehetőségek elvesztésétől kellene tartaniuk.

DIGITÁLIS JELENLÉT
ÉS AZ ARMIDA-PROJEKT

A 21. századi karrierépítés elengedhetetlen része a digitális láthatóság is. Az OENG program két fő pillére ezen a téren az OperaVision és az OperaBook. Az OperaVision elsősorban előadások közvetítésével hozza közel a nézőkhöz a fiatalokat. Az online platform 2014-es indulása óta száz ország négyszáz produkcióját sugározta, kínálatukban versenyek, különleges produkciók és tánc is található. Weboldaluk nézettsége, valamint YouTube és közösségimédia-elérésük is folyamatosan növekszik, a lehető legnagyobb láthatóságot biztosítva ezzel az intézményeknek. Az OperaBook pedig egy monumentális adatbázis, ahol casting-direktorok és ügynökök böngészhetnek a tehetségek között. Pál Botond számára a nemzetközi ismertséget olyan darabok jelentik, mint a 2024-ben közvetített Eötvös Péter *Valuskájának* operaházi produkciója vagy a jelenleg is elérhető *Così fan tutte*, amelyben számos, a programban részt vevő, fiatal tehetség is feltűnik.

Ami pedig a már gyakorlatban megvalósított tényleges nemzetközi projekteket illeti, a fiatal tenor Haydn *Armida* című operáját említi, amely a Marton Éva Nemzetközi Operastúdió és a San Diegó-i OperaNeo partnerségében valósult meg. Ebben Pál Botond Rinaldót, pályája első főszerepét formálta meg az Eiffel Műhelyházban, majd Kaliforniában is. „Az ember hajlamos azt gondolni, hogy máshol, más országokban sokkal nagyobbak az elvárások, én azonban ezt nem tapasztaltam. Az Operastúdióban Marton Éva példája és útmutatása határozza meg a mércét, így számomra természetes a nemzetközi színvonalra való törekvés” – szögezi le a művész.

○ Borisz Godunov, 2024 - Fotó: Berecz Valtér

A HOLNAP MŰVÉSZEI

Az OENG keretében a szakmai fejlődés folyamatos és sokrétű: a résztvevők a meghallgatások pszichológiájától a szerződéskötések jogi hátteréig mindenre kiterjedő, gyakorlati útmutatást kapnak. Ez a holisztikus szemlélet garantálja, hogy a program végére a fiatal tehetségekből érett és tudatos európai művészek váljanak. Ezt a fajta szakmai tudatosságot képviseli Pál Botond is, aki szerényen, mégis határozott célokkal tervezi jövőjét. Ambíciói között nemcsak az összes jelentős Mozart-tenorszerep megformálása, hanem a művészi pálya egyik legnagyobb kihívása, a kényes szakmai-magánéleti egyensúly fenntartása is szerepel. Úttraválóként egykori mestere, Kapossy Margit szavait tartja szem előtt: „Az énektanulás olyan, mint egy emelkedő: nincs rajta megállás. Ha megáll az ember, visszagurul.” ○

OPERA
MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ
HUNGARIAN STATE OPERA

NYÁR AZ
OPERAHÁZBAN

Wolfgang Amadeus Mozart
BEST OF MOZART
Don Giovanni & Figaro & Così

Mozart-koncert két részben, egy szünettel,
olasz nyelven, magyar, angol és olasz felirattal

2026. JÚNIUS 28-TÓL

Giacomo Puccini
PILLANGÓKISASSZONY
Opera három felvonásban, két szünettel,
olasz nyelven, magyar, angol és olasz felirattal

2026. JÚLIUS 11-TÓL

Giacomo Puccini
BEST OF PUCCINI
Nessun dorma áriaest és [szkikki] 2.0

Áriaest és opera-előadás két részben,
egy szünettel, olasz nyelven, magyar,
angol és olasz felirattal

2026. JÚLIUS 25-TÓL

Pontosan milyen benyomások inspirálták Szörényi Szabolcsot a terepasztal elkészítésében? Alábbi videóinkban testvére, Szörényi Levente eleveníti fel az emlékeket. Forrás: Opera Café

Mozdonyok bűvöletében

Szerző: Filip Viktória

Újabb vasúti vonatkozású érdekesség került az egykori Északi Járműjavító helyén kialakított Eiffel Műhelyházba. Az Illés és Fonográf zenekarok basszusgitárosa, *Szörényi Szabolcs* közel 50 négyzetméter alapterületű, a Nyugati pályaudvart és az Északi Fűtőházat is bemutató *terepasztala* ezentúl a Feketeházy teraszon várja a vasút szerelmeseit a Magyar Műszaki és Közlekedési Múzeum közvetítésében.

Fotók: Magyar Műszaki és Közlekedési Múzeum, Szikora Zsombor

Vasárnapi sétaként indult, szenvedély lett belőle. Szörényi Levente és Szörényi Szabolcs ha jól viselkedett az istentiszteleten, édesanyjuk hazafelé menet megállt velük az Élmunkás (mai nevén: Ferdinánd) hídon, ahonnan a gyerekek élvezettel figyelték a pályaudvar forgalmát. Évtizedek álmodozása után a '90-es évek elején Szabolcs fényképezőgépet ragadott, méreteket vett, a pályaudvar minden szegletét bejárta, hogy minél pontosabban örökíthesse meg a részleteket és elkezdte megépíteni annak 1:87 arányú kicsinyített mását. Felnőttként a családi házat gyakorlatilag a terepasztal köré húzta fel, amit a pincében helyezett el, és a tervek szerint 180 négyzetméteresre bővítette volna, a magyar elemeket osztrák és svájci motívumokkal gazdagítva.

A legszebben kidolgozott részt Rosta Mária, Szörényi Emese és Szörényi Réka ajánlotta fel a Magyar Műszaki és Közlekedési Múzeumnak (MMKM), amely 2025 nyarán vette gyűjteményébe azt. „A 18 méter hosszú, és helyenként 2,5 méter széles terepasztalt egy 80 centiméteres ajtónyíláson, és szűk lépcsőfordulókon kellett kihozunk, ezért először szét kellett bontanunk. 300 vágórongot használtunk fel, míg 13 egységre szel-tük a makettet. Ezután következett a mű-tárgymozgatás, az Eiffel Műhelyházba való szállítás és az összeillesztés, a villamoshá-lózat újraegyesítése, a vágások nyomainak eltüntetése” – világított rá Erky-Nagy Dániel, a múzeum restaurátora *A pályaudvaron ott-hon vagyok* című kiállítás megnyitóján.

Dr. Schneller Domonkos, a Magyar Műszaki és Közlekedési Múzeum főigazgatója szerint sok embernek sikerült valamely területen maradánot létrehozni történelmünk során, de nagyon kevés az olyan, aki több területen is kiemelkedőt alkotott. „Ezek közé tarto-zik Szörényi Szabolcs is, hiszen generációk nőttek fel a dalain és most újabbak, köztük

fiatalabbak és idősebbek is megtekinthe-tik évtizedek szívós munkájával felépített terepasztalát, rácsodálkozva életművére.”

Dr. Ókovács Szilveszter, az OPERA főigazga-tója a Feketeházy Jánoshoz fűződő össze-függésekre világított rá: Feketeházy tervezte az Északi Járműjavító gőzmozdonyjavító csarnokát, azaz az „Eiffel-csarnokot”, a Keleti pályaudvar vágánycsarnokának és az Operaház acél tetőszerkezetét is. „Szüle-tésnapját mindig nyílt nappal ünnepeljük, és nem felejtjük e hely múltját, ami a vasút köré épült. Boldog vagyok, hogy ez a vasúti vonatkozású terepasztal itt lehet, amely-nek felállításában OPERÁ-s kollégák is részt vettek Resz Miklós gyártási osztályvezető irányításával.”

D. Kovács Róbert Antal, Kőbánya polgár-mestere szerint ennek a makettnek nem is lehetne méltóbb helye ennél, hiszen Kőbá-nya mindig is a magyar vasút szíve, a magyar vasútgyártás bölcsője, a vasutasok felle-g-vára volt. A kis- és a nagyvasút története az Eiffel Műhelyházban, a zene és vasút met-széspontjában ér most össze. „Ez a terep-asztal szilárd alapja a múlt tiszteletének és a mérnöki zsenialitásnak, emlékeztetve arra, hogy a technika és a művészet valójában egy tőről fakad.”

Az analóg és digitális technológiát ötvöző, a pályaudvar '80-90-es évekbeli állapotát tükröző, 16 mozdonyt, 97 személykocsit, 48 tehervagont bemutató alkotás előadások-ra menet, és tárlatvezetések keretében is megtekinthető, előzetes regisztrációval. A terepasztal éjszakai fényeit először 2026. június 20-án, a Múzeumok Éjszakáján lát-hatta a nagyközönség. ◊

Szín és fonák

Szerző: Pallós Tamás

A Révay és Dalszínház utca sarkán várhatóan szeptemberben nyílik meg az OperaSafe Emlékgyűjtemény. Márciusra már elkészült az új kulturális tér „első része”, a fővárosi opera és -balettjátszás történetét bemutató magyar, illetve angol nyelvű állandó kiállítás. A *terek kialakításában kulcsszerepet kapó Józsa Anka* üzemeltetési igazgatóval, főépítéssel beszélgettünk. Ő már kisgyerekként az opera és a balett vonzásába került, zenét is tanult, táncolt... – aztán mérnök lett.

Fotó: Nagy Attila

OPERASAFE

Fotó: Rákossy Péter

Látványterv

A számok győztek?

A reál és humán irány egyaránt vonzott, a zene szeretete azonban inkább hobbi maradt számomra. Mérnök szüleim kisgyerekként vittek színházba, rendszeresen jártunk az Erkelbe és az Operaházba, ahol elsősorban balettrajongó lettem. Egy idő után főleg a reál tárgyak kezdtek vonzani, a matematika és a szabadkézi rajz került előtérbe.

A hivatása végül az építészet lett.

Ebben az a nagyszerű, hogy a kétféle érdeklődésem ötvöződött benne. A Műszaki Egyetem Építésztechnológiai Karán végeztem, itt is doktoráltam. A magyarországi színházépítészeiről írtam a disszertációt, amit 2016-ban védtem meg. Az első állandó hazai színházépülettől a 20. század elejéig, az Erkel Színház felépültéig követtem végig a „fejlődéstörténetet” a fellelhető dokumentumok, írások, tervrajzok alapján, szigorúan építészeti szempontból. 2014-től már az OPERÁ-ban dolgoztam, kivételesen szerencsés módon az elmélet és a gyakorlat az itteni munkámban találkozott.

Részt vett az Eiffel Műhelyház kialakításában és az Operaház korszerűsítésében. Mi volt a feladata a két nagy projektben, illetve mi most?

Főépítésként kifejezetten ezeknek a beruházásoknak a megvalósításával foglalkoztam. Az Erkel Színház újbóli megnyitását követően csatlakoztam be a munkába, az Eiffel Műhelyház és az Operaház felújításának ügyét szakmailag már belsőként vihettem végig, egészen a kezdetektől. Amikor 2021 decemberében kineveztek üzemeltetési igazgatónak, a legnagyobb változás az volt, hogy hirtelen lett egy százötven fős csapatom. Az üzemeltetés az építészethez képest némileg szárazabb feladat, része a 60 ezer négyzetméteres épületállomány fenntartása, működtetése, az épületgépészet és

-villamosság, a karbantartás, a kisebb léptékű felújítások, de a gondnoki feladatok, a takarítás és a vagyonvédelem biztosítása is. Az alám tartozó egyes munkacsoportok vezetőivel és közvetlen kollégáimmal rendszeresen, naponta, hetente egyeztetünk.

A dalszínház háza táján mindig történik valami, most éppen az egykori Erdélyi borozó, Operaklub, Belcanto Étterem helyén alakul az OperaSafe Emlékgyűjtemény, ahol a kiállítás is a „próbaüzemét” tartja. Hogyan jött létre ez az új „főintézmény”?

A projekt onnan indult, hogy sikeresen pályáztunk a terézvárosi önkormányzatnál és elnyertük a Dalszínház utca 8. szám alatti ingatlan bérleti jogát. Segítőkész, igazán támogató partner volt a VI. kerület. Örültek, hogy nem valamilyen üzlet nyílik, hanem új-fent egy magaskultúrát szolgáló hely jöhet itt létre. Az én konkrét feladatom a szerkezetkész helyiségek építészeti kialakítása volt, a kurátori koncepció megfogalmazása után a terek belsőépítészeti kialakítása, amelynek terve dr. Ókovács Szilveszter főigazgató és Karczag Márton emléktárvezető, illetve az URBA stúdiót vezető Lengyel Márton építész víziói alapján született meg. Egy összművészeti alkotómunka részese lettem, amelyet – a különböző szakágakra vonatkozóan – építészeti szempontból én koordináltam. Karczag Márton kollégám és a kurátorcsapat bekapcsolásával igyekeztünk az elméletet, az ideát valós térré, valódi térélménnyé formálni.

Milyen célokat szolgál és milyen „ attrakciókat” kínál majd az OperaSafe?

Az Operaház közönsége, látogatói a közönségforgalmi tereket ismerik, de nem látják a backstage üzemi részt, a színpadot, az ott zajló munkát, sürgős-forgást. Az a cél, hogy a nézők, a színház iránt érdeklődők az

intézmény másik oldalával, az ottani anyagokkal, élményekkel, benyomásokkal is találkozzanak, erre utal a *Színe és fonákja* mottó. E jelmondat jegyében alakítottuk ki a kiállítás koncepcióját és az egyes helyiségeket. Az előtérben két nagy „aranykapu” fogadja a látogatókat, mintha a hétköznapiakból, az utcáról egy szentélybe lépnének a beavatásra várók. Az első ütemben készült el az opera- és balett-történeti tárlat a maga barokk színpadi, kulisszás jellegű elrendezésével. Fontos megjegyezni, hogy itt minden tárgy, kiállítási elem az OPERA gyártóműhelyeiben készült. A mintegy 70 négyzetméteres, 55 fő befogadására képes konferenciaterem kamarakonzertek, pódiumbeszélgetések, vetítések, előadások, könyvbemutatók, ifjúsági programok, gyerekfoglalkozások helyszíné-

ként szolgálhat. Az Amfiteátrum-installációt az 1984-es felújításkor készült nézőtéri székek zsindekszerűen elhelyezett háttámlái borítják; ez a rész a következőkben további látványos elemekkel egészül ki. A második ütemben valósul meg a többi interaktív kiállítótér a zenekar, az énekkar, a balett, illetve a műszak, vagyis a teljes „nagyüzem” szemléltetésére. Az OPERA hangarchívuma várhatóan a tágas pincészintre költözik, ahová tematikus szabadulósobák kialakítását is tervezzük. Komoly munka zajlik szoros határidőkkel, de ez egy igazi alkotófeladat, nagyszerű kollégákkal. Bízom benne, hogy az élményorientált OperaSafe minél több hazai és külföldi érdeklődőt vonz majd, akár a fiatalabb korosztályból is. ◯

Ha kíváncsi az Emlékgyűjtemény kialakításának legfontosabb mozzanataira, kattintson ide!
Forrás: Opera Café

◯ Forrás: OperaCafé

KULTÚRA
MŰVÉSZET
GASZTRONÓMIA

Asztalfoglalás, páholybekészítés: gasztronomia@opera.hu

operabistro.hu | facebook.com/OperaBistroBudapest | [@operabistro_budapest](https://twitter.com/operabistro_budapest)

Tanulás, fejlődés, változás

Szerző: Filip Viktória

„A bel canto királynője”, „nemzetközileg is bizonyított díva”, „könnyedén felveszi a versenyt Edita Gruberovával vagy Montserrat Caballéval” – írták Kolonits Kláráról a német kritikusok a *Roberto Devereux* ulmi bemutatója után. A nemrég súlyos, daganatos betegségen átesett szopránt *feltöltődésről és kedvenc rózsáiról* is kérdeztük.

2025-ben diplomát szerzett sport-mentáltrénerként a Magyar Testnevelési és Sporttudományi Egyetemen, azóta ebben a minőségében is aktív. Sikeres és elismert művészként miért tartotta szükségesnek ezt a képzést?

Többször éreztem kiszolgáltatottnak magam a pályán, és nagyon érdekelt, mik azok az eszközök, amikkel visszavehetem, vagy egyáltalán kézbe vehetem a kontrollt. Sokszor tapasztaltam azt is, hogy egy-egy speciális téthelyzetben nem mindig tudom azt a színvonalat nyújtani, mint a próbán, máskor pedig éppen ellenkezőleg, jóval az általam elvárt szint felett teljesítek. Kíváncsi voltam, mitől függ az, hogy mire és miért vagyok képes váratlan helyzetekben.

Lohengrin, 2025 - Foró: Berecz Váler

Fotó: Csibi Szilvia

Fotó: Nagy Attila

Hogyan tudja hasznosítani, milyen technikákat tud átvenni egy operaénekes ebből a tudástárból?

A módszerek kifejezetten a sportpszichológia eszköztárából valók. Jóval túlmutatnak az általános, mentálhigiénés eljárásokon, és a leglényegesebbek a téthelyzeti szorongás mérséklésére, az általános és téthelyzeti önbi-zalom növelésére, elérhető és megvalósítható célok felállítására és a motiváció fenntartá-sára vonatkoznak. Ha egyszerűbben kellene megfogalmaznom, akkor a személyes jólétre és a teljesítmény optimalizálására törekszünk.

Ezzel a témával kapcsolódott a Marton Éva Nemzetközi OperaStúdió munkájához?

Egy felkérésnek eleget téve egy edukációs előadást tartottam Kaya Woytynowska kol-léganőmmel együtt a fiataloknak arról, hogy bizonyos negatív szülői, tanári vagy kritikus-i mondatok, hogy rögzülnek és okoznak nehé-zségeket téthelyzetben. Eszközöket tanultunk ahhoz, hogy ezek a mondatok hogyan semle-gesíthetők. Természetesen ez az egy előadás csak az érdeklődés felkeltésére elegendő. Ugyanakkor sok visszajelzést kaptam arról, hogy a fiatal nemzedék miket él meg nehé-zségeknél. Ezek markánsan különböznek a korábbi generációk problémáitól. Legfőképp a közösségi média hatása az, ami elsőpró a fiatal énekesek esetében.

Az év első felében Ulmban aratott nagy sikert a közönség és a kritikusok körében is a Roberto Devereux című operában, tavaszra pedig egy mannheimi Nabuccóról szoltak a hírek. Külföldi fellépései során hogyan alkalmazkodik az új környezethez, kollégákhoz?

Nagyon nagy élmény volt az ulmi próbaidőszak és a számomra is megható fogadtatás. Ugyan-akkor pont a mentáltréneri tapasztalataim alapján lemondtam a közreműködésemet a

mannheimi Nabucco-sorozatban. Úgy éreztem, hogy az ulmi előadások és az azzal párhuzamo-san zajló intenzív mannheimi próbák többet igényelnének tőlem fizikailag, mint amennyi je-lenleg optimális a számomra. Ennek a helyzet-nek a felismerése és jó érzeteket hagyó megol-dása teljesen új a pályámon. Jobban figyeltem a testem jelzéseire és jobban is kommunikál-tam a színház vezetésével, mint korábban. A kérdés második felére válaszolva, szerencsére rugalmasan alkalmazkodom bármilyen nyelvű színházi közeghez, sok nyelven vagyok próba-képes és élvezem az új helyzeteket.

Tavaly ősszel először láthattuk Wagner-hősnőként a Lohengrinben. A bel canto repertoár mellett ez egy új iránynak tekinthető?

Több, a hangomat jól ismerő szakmai kollégám, mentorom támogatta, hogy kissé kilépjek az eddig énekelt repertoárból. Elsősorban az olyan karaktereket keresem, ahol színészileg is tudok újat mondani az eddigi szerepeimhez képest. Nem titkolt célom Richard Strauss *Rózsalovagjának* Marschallinja, ami korban és alkatban is nagyon illene hozzám. Elza szóla-ma ennek az útnak az első lépése lehet.

Ha már a rózsákat említi: miért jó, ha az otthonát kert, rózsák és gyönyörű növények veszik körül?

Mert a növények figyelése, gondozása, csodá-lata egyfajta mindfulness tevékenység. Lehor-gonyoz és a földön tart. Minden tavasszal meg lehet tapasztalni az újjászületés isteni csodá-ját, ahogy az első hajtások kibújnak a földből, aztán a virágba borulást, a nyár tetőpontja után a hervadást és a nyugalomba vonulást. Ezek a periódusok akár a női lét metaforái is lehetnek. A másik, ami rendkívül feltölt, az a növények illata. Nem csak rengeteg, nagyon il-latos rózsafajtát gondozok, hanem különleges cserjéim is vannak, amik kora tavasztól késő őszig szüntelen élményt adnak megunhatatlan, parfümökkel vetekedő illatukkal.

Elfoglalt művészként mi az, amit még feltöltődésként él meg?

Nagyon sokat ad a folyamatos tanulás. Ebben benne van az új szerepek elsajátítása, és a pszichológiai tanulmányaim folytatása is. A művészlét mellett egyre jobban vonz, hogy hatékonyan segítsek a kollégáimnak is, a fiatalabb generációknak. A leghasznosabbnak azt élném meg, ha már iskolás korban megtaníthatnánk a gyerekeknek az alap stresszkezelő technikákat és hogy felismerjék, hol vannak a határaik, vagy mi az a helyzet egy tanártól, vezetőtől, ami már nem oké, ami felveti a bántalmazás gyanúját. A másik feltöltődési forrás a mozgás, ez is új az életemben. Beleszerettem a jógázásba, és ki szeretnék próbálni új mozgásformákat is.

Milyen élet- és szakmai célokat tart hosszú távon a legfontosabbnak?

Az előbb említetteken túl a leglényegesebb számomra, hogy önazonos lehessenek, és hogy örülni tudjak mindannak, amit már elértem, és megőrizsem a kíváncsiságomat, nyitottságomat és tanulni vágyásomat. Nem csak a sportpszichológia eszközeit szeretném még jobban elsajátítani, hanem nagyon érdekel az ADHD és más neurodiverzitás hatása a művészekre. Jómagam is érintett vagyok, és megfigyeltem, hogy az ilyen típusú idegrendszerrel élő emberek, bár kiemelkedő teljesítményre képesek, rendkívül könnyen kifáradnak és kiégnek. Itt más eszközök segíthetnek. Ezért érzem úgy, hogy az életem következő fejezete a tanulásról fog szólni. ○

Kolonits Klára a megújulásról is mesél a dalestje kapcsán készült videóban. Kattintsanak! Forrás: Opera Café

○ Traviata, 2024 - Fotó: Berecz Valter

Rovatunkban arra kérjük interjúalanyainkat, szólítsák meg egy másik tár vagy hangfaj művészt egy kérdéssel, ami régóta foglalkoztatja őket, ám még sohasem volt alkalmuk feltenni. Az előző számban Villányiné Szántó Anna Mária, a parókaműhely-vezetője az alábbi kérdést intézte Kolonits Klárához: „Egy új frizura sokszor az újakezdést is szimbolizálja. Milyen új szakaszt jelöl az ön életében ez a változás?” A válasz pedig így hangzik: „Ez az új frizura, színben és formában a teljes újjászületést szimbolizálja. Nemcsak azért, mert az előző évben átestem egy súlyos betegségen, amelynek a kezelése megfosztott az emblemikus hajkoronámtól és 25 kilómtól, hanem azért is, mert annak a külsőnek lejárt a szavatossága. Őrözt valami lányosat, és egyben megfelelni vágyást is a múltból, ami már nem én vagyok. Ki tudom mondani, hogy felnőttem, a legjobb értelemben. Ha valaki csak egy pillanatra rám néz, érzékeli, hogy sokkal felszabadultabb lettem. Tudtam, hogy a betegség után semmilyen szempontból nem térhetek vissza azok közé az életmódbeli keretek közé, amelyek megbetegítettek, így ez a rövid, vagány haj minden reggel eszembe juttatja, hogy ez az új én milyen bátor, aktív és küzdő típus.” A Kossuth-díjas szoprán Bánki Bertának, a zenekar fuvolistájának adja tovább a stafétát ezzel a kérdéssel: „Szokott pikolózni a kismadaraknak?”

OPERA

MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ
HUNGARIAN STATE OPERA

Az OPERA élménye nem a függőnynél kezdődik – és nem ott ér véget

OPERATOURL

- épületlátogató séta minden nap több nyelven
- állandó és privát túrák
- kis koncert fiatal operaénekesek közreműködésével a főlépcsőház pihenőjében

További információ: tour@opera.hu

OPERA BISTRO

KULTÚRA, MŰVÉSZET, GASZTRONÓMIA

- saját fejlesztésű koktélok
- frissítő italok és kávékülönlegességek
- gondosan összeállított főételek, bistrotalak és saláták
- friss sütemények és szendvicsek

Asztalfoglalás, páholybekészítés:
gasztronomia@opera.hu

Mindent sok helyen

Szerző: László Ferenc

Idén nyáron ismét *A varázsfuvolával* tért vissza Cso-cso-szán hazájába az OPERA együttese. Különleges fellépési színhelyek, bámulatos komplexumok egész sorát érintette az *újabb japán turné*.

○ Acros Fukuoka - Fotó: (C)ACROS

○ Nagoya Aichi Prefectural Arts Theater - Fotó: Aichi Arts Center

Mert ahogyan az a turnét követő beszámolóban állt, ezek a termek: „nemcsak szépek, hanem kényelmesek is, méreteik lenyűgözőek, technikai felszereltségük páratlan, akusztikájukról messzi földön híresek”.

A Japánban 1998 óta már számos alkalommal megfordult, oda legutóbb 2022-ben (szintén *A varázsfuvolával*) ellátogató operaházi együttes számára ilyesformán már aligha jelentett kollektív meglepetést a játszóhelyek színvonala, elvégre az már az ezredforduló előtt is 21. századi volt. A budapesti közönség viszont alkalmasint elcsodálkozhat azon, hogy a június 17-én kezdődött és 12 várost érintő japán turné helyszínei nem operaházak, hanem multifunkcionális kultúrkomplexumok voltak. Mint például az az épület, amely a fukuokai Varázsfuvola-előadásnak adott otthont: az Acros Fukuoka. A majd' másfél millió lakosú város kulturális központja ugyanis egyszerre koncertek és színházi előadások otthona, irodaház, képzőművészeti kiállítások terepe – valamint az ökoarát építészet csúcsteljesítménye, s mint ilyen idegenforgalmi látványosság és nevezetesség. A mozaiknevével az ősi múltú és mégis oly modern Fukuoka világkereskedelmi pozíciójára utaló Acros (Asian Cross Road Over the Sea) ugyanis egyik oldalán hatalmas teraszos függőkert, valószínű „zöld hegy” a nagyváros kellős közepén. Egy olyan hegy-és-csodaépület, amelyben mindezen túl ott lelhető a Fukuoka Symphony Hall is: ezernyolcszáz néző befogadására alkalmasan, híresen remek akusztikával és színpadtechnikával várva az OPERA művészeit, akik a Sir Donald Runnicles vezényletével itt muzsikáló Drezdai Filharmonikus Zenekar nyomában érkeztek ide.

○ Omiya Sonic City - Fotó: Sonic City

A több mint 2 millió lakos által benépesített Nagojában úgyszintén egy változatos célokat kiszolgáló és hatalmas kiterjedésű kultúrcentrum várta a mieinket: az Aichi Arts Center.

A nagyvárost is magában foglaló prefektúra nevét viselő épületegyüttes többek között egy múzeum, két színház- és egy koncertterem, valamint egy konferencia- és rendezvényhelyszín otthonául szolgál. Méghozzá Nagojának egy olyan, felettébb kitüntetett pontján, ahol park és kilátóul is szolgáló televíziós adótorony, de éppígy az Oasis 21 nevű, összetett rendeltetésében még az Aichi Arts Centert is felülmúló, lévén buszpályaudvarként is üzemelő komplexum lelhető egymás közvetlen közelségében.

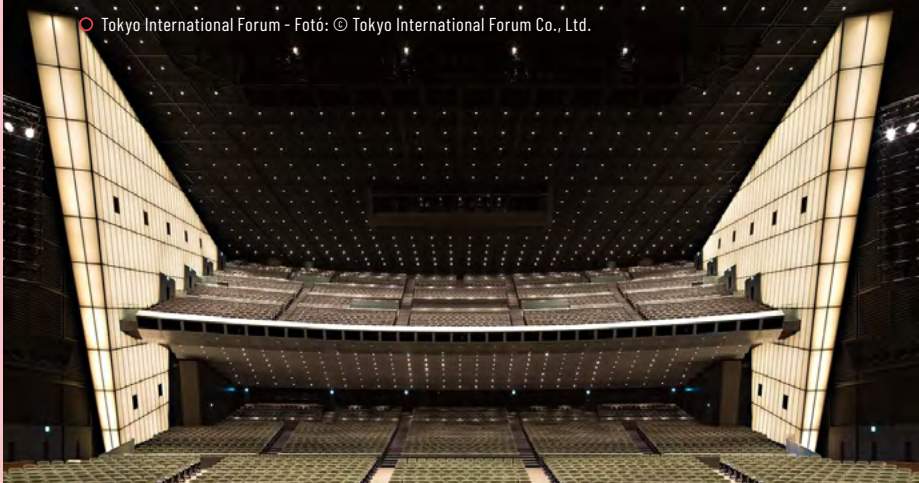
Itt a két és fél ezer ülőhellyel rendelkező nagyterem fogadta be a Szinetár Miklós rendezésében színre kerülő budapesti Mozart-produkciót. Ez Japán első több szintes kialakítású koncertterme, egyúttal a régió legnagyobb terme: három patkó alakú karzatsor veszi körül az első és második szint nézőtéri ülőhelyeit.

Ugyancsak kétezer-ötszáz nézőt vártak a japán szervezők és a magyar művészek a szintén milliós nagyvárosban, Szaitamában. A 31 emeletes Sonic City egyszerre irodaház, szálloda és kiállítócsarnok, az épületegyüttes

első emeletéhez pedig park kapcsolódik, stílszerűen japáncseresznyék és gyertyánszilek facsoportjaival. A Sonic City Hall ebben a közegeben már a külső megformálásával is zenei képzeteket kelt, különösen azokban, akik felülről tekintenek rá, hiszen a komplexumnak ez a része határozottan egy óriási zongorára emlékeztet. Az pedig, hogy a nagy előadóterem csodás akusztikájával a fül, térelrendezésével a szem, sőt páratlanul kényelmes ülései révén még a legnemesebb testrész számára is a lehető legkellemesebb élményt ígéri, szinte már magától értetődőnek tűnhet.

A turné legjelentősebb állomásának mindazonáltal így is a fővárosi fellépés, vagyis a Tokióban lebonyolítandó Varázsfuvola-előadás számított. S aligha csupán azért, mert e metropolisznak bő négymillióval több lakosa van, mint egész Magyarországnak. Hanem egyebek mellett azért is, mivel a legrangsabb közönség rendszerint itt sereglük össze – például a magyarországi vendégművészek ünneplésére. Hiszen ez történt már rögtön az OPERA legelső japán körútján is, midőn Tokióban maga Micsiko császárné is megtekintette a mieink Traviatáját, majd fogadásán méltatta a magyar operakultúrát és emlegette a Japánban is nagyra becsült Kodály Zoltán munkásságát.

Legutóbb, négy éve a főváros zenei központjának számító Tokyo Bunka Kaikan fogadta falai közé a messziről jött produkciót, míg ezúttal egy másik gigantikus üzleti és kultúrközpont, a Tokyo International Forum szolgált színhelyül. Ez már pusztán építészeti szempontból is igazi világcsodája: az 1996-ban befejezett acél- és üveghajó révén vált keresett és ünnevelt sztárepítésszé az uruguayi Rafael Viñoly. Látványa máig ámulatba ejtően futurisztikusnak hat, s ennek köszönhetően fotója nemigen hiányozhat egyetlen idelátogató Instagram-sorozatából sem.

Itt nyolc csarnok, vagy harminc konferenciaterem, kiállítóterek, éttermek és üzletek várják a japán és nemzetközi vendégeket, ahol olimpiai versengés, csúcstalálkozó és Ariana Grande-show egyaránt otthonra lelt az elmúlt évek során. A régi városháza helyén felépült megalétesítményben az „A” jelű nagyterem pódiumát, gyönyörű faborítású proszscéniumát foglalta el a hazánkából érkező Mozart-előadás: mintegy ötezer fős publikum előtt, olyan nézőtérre kitekintve, amely méreteivel és megvilágított falaival éppúgy rendkívüli hatást gyakorolhat a magyar énekesekre, akárcsak az ő produkciójuk a japán közönség számára. ○

JÁTÉK

Folytatódik az Opera Magazin nyereményjátéka. A megfejtéseket 2026. augusztus 15-ig várjuk a jatek@opera.hu e-mail címre. Az alábbi kérdések mindegyikére helyesen válaszolók között 5 db páros belépőt sorsolunk ki a 2026/27-es évad valamelyik előadására. A nyerteseket e-mailben értesítjük, a névsort és a megfejtéseket a következő lapszámban olvashatják.

1. Milyen típusú témák foglalkoztatják Szemere Zita szopránt, a 2026/27-es évad kamaraénekesét?
2. Melyik szerep jelentette az egyik legnagyobb kihívást Wakabayashi Yuki magántáncos, a 2025/26-os szezon kamaraművésze számára?
3. Melyik színházi műfaj jelenik meg Harangi Mária gyerekek számára készített Hány Jánoska-produkciójában?
4. Melyik városban szerezte Hontvári Gábor karmester legmeghatározóbb külföldi tapasztalatát?
5. Milyen, az operaénekesi és színpadi tudáson túli tréninget tart fontosnak Pál Botond, az Opera Europa Next Generation programjában résztvevő fiatal tehetség? (Egy példa elegendő – a szerk.)

Előző számunk megfejtései: 1. Harnoncourt; 2. hétköznapi lét és virtuális valóság; 3. pszichológiai; 4. kevesebb oxigénhez jutnak palack nélkül és hamarabb kifáradhatnak; 5. Szerelmi bájtal

A tavaszi lap nyertesei: Bondor Ferenc, Cseri Laura, Csordás Csilla, Sallai Zoltán, Werner Zsolt

A részvétellel Ön hozzájárul személyes adatai kezeléséhez, amelyről az OPERA a Játékszabályzat mellett a www.opera.hu/tajekoztatok oldalon nyújt tájékoztatást.

○ Osaka Festival Hall - Fotó: The Asahi Shimbun Company

Egy újító művész

Szerző: Dr. Gara Márk

Hajlamosak vagyunk egy balettet elsősorban a koreográfus, a táncművészek és a zeneszerző munkájának tekinteni, pedig *a színpadi látvány legalább ennyire fontos.* Az idén 125 éve született és 70 éve elhunyt Oláh Gusztáv sokoldalúsága, ügyeszeretete nagymértékben formálta Operaházunk balettjét. Most munkásságának a II. világháborúig terjedő szakaszát tekintjük át.

Fotó: OPERA Emléktár

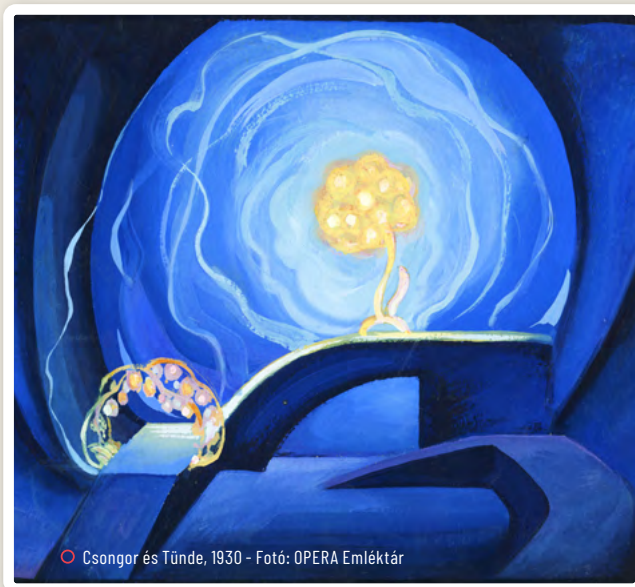
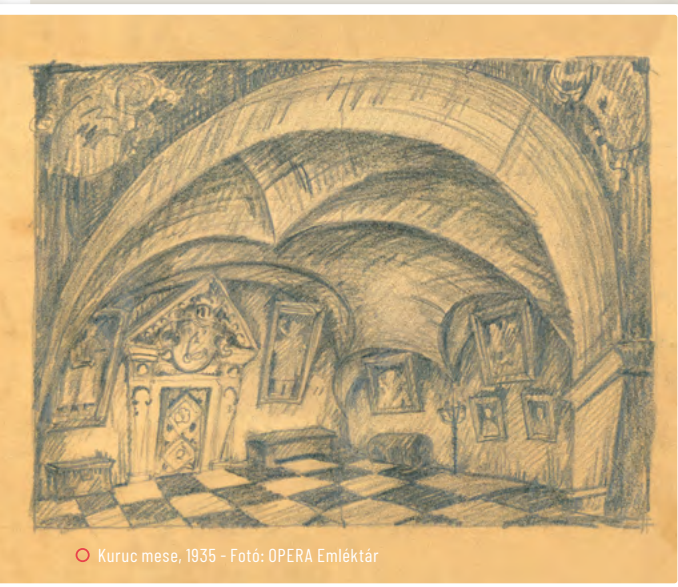
Fotó: OPERA Emléktár

Oláh Gusztáv a Lipótmezei Elmegyógyintézetet vezető orvos és egy amatőr festőművész első gyermekeként született 1901-ben. Gyerekkorától vonzódott a művészetekhez: rajzaival dokumentálta az Operaházban és a Nemzeti Színházban látott előadásokat, ugyanakkor saját tervezéseket is papírra vetett. Mivel sem díszlet-, sem jelmeztervezést nem oktattak még az 1920-as évek elején Magyarországon, egy jól zongorázó, igazi úri fiú számára a Műegyetem építész szaka tűnt a legjobb választásnak. Azonban Oláh Gusztávból nem lett építész-mérnök, ugyanis nem fejezte be tanulmányait, amint a Zeneakadémiára is csak járt, de nem abszolvált. Viszont 1921-től Kémény Jenő (1860-1925) az Operaház szcenikusa felvette az Andrassy úti palotába, amelyhez sosem lett hűtlen. Kémény a jelmezért és a színpadi trükkökért rajongott elsősorban, díszlettervezőre éppen ezért, és a mester idős kora miatt is nagy szükség volt. Oláh rátermettségének köszönhetően gyorsan emelkedett a ranglétrán és az imént említett két nagy állami színház műhelyének felügyelője lett. Ezzel párhuzamosan megteremtette az elsőszámú hazai tervezőműhelyt. Oláh mellett Nagyajtay P. Teréz, Tüdős Klára, Fülöp Zoltán és 1937-től Márk Tivadar tervezték a produkciók látványát, és remekbeszabott előadásokat hoztak létre gyakorlatilag a semmiből: festett vásznakból, újrahasznosított anyagokból dolgoztak leleményesen, mert az állami szubvenció csekély volt, de a művészi színvonalból nem akartak engedni. Mindez csak ösztönözte kreativitásukat. Közösben dolgoztak, ezért ma nem mindig deríthető ki, hogy ki és milyen mértékben tervezett egy-egy darabot. Az avantgárd színpadképű *Csongor és Tünde*, Jan Cieplński 1930-as balettje például hivatalosan Oláh neve alatt futott, de maradtak fent szígnált jelmeztervek Nagyajtay P. Teréztől. Ezen akkor senki sem akadt fenn.

Oláh Gusztávhoz mindig is közel állt a balett műfaja. Már a Ballets Russes magyarországi vendégjátékait is látta, és nagy hatással volt rá mindez: a tobzódó látvány, a hazaitól eltérő gondolkodásmód, amely a wagneri Gesamtkunstwerk eszméjén alapult. Ezzel vált az Orosz Balett a századfordulón kialakuló színpadi tervezőművészet egyik emblemikus elemévé. Ráadásul Oláh számára az emberi test artisztikuma is sokat jelentett, saját vonzalmait követve és a színház vezető tervezőjeként is folyton a balett ügyeibe avatkozott. Sokan Gyaginak nevezték a háta mögött és nem véletlenül. A Szergej Gyagilev (1872-1929) nevéből eredő becenév az Orosz Balett legendás vezetőjére utal, aki csodálatos ösztönzőerőként és vizuális innovátorként vett részt a produkciók megalkotásában úgy, hogy közben sem koreográfus, sem táncos, sem komponista, sőt festőművész sem volt. Az inspirálás tehát valóban közös Oláh és Gyagilev között, az előbbi azonban zseniális alkotó volt legalább három téren: szcenikus-festőként, zongoristaként és rendezőként. És még egy szempontból hasonlítottak: életük egy részében szexuális predátorként működtek, amelynek akadtak áldozatai.

Sokan még ma is balettigazgatóként aposztrofálják Oláh Gusztávot, azonban ez valótlan, maga a pozíció csak 1950-ben, szovjet mintára jött létre. A korábban felsorolt tevékenységek közül Oláh sok balett látványát tervezte. Az 1930-as *Seherezáde* esetében (koreográfusa Rudolf Kölling) a Goldberger Textilművek ingyen kelméibe öltöztette a sokszintes színpadot, amely a gyárnak forgalomnövekedést, az Operaháznak pedig óriási sikert hozott. Jelentős a tervezések között az 1933-as *Elssler Fanny* (Jan Cieplński balettje), amely a biedermeier Bécsbe repítette a nézőt és közben a neves osztrák táncosnő életéből mutatott be epizódokat.

BALETT

A Milloss Auréllal együtt megálmodott *Kuruc mese* (1935) látványa külföldi kiállítás-elismerést hozott Oláhnak. Reformkori miliőt teremtett meg a *Pesti karnevál*, és az art déco elegáns könnyedségét mutatja a *Sylvia* (1935), a *Római iskola* mediterrán életérzését pedig a *Francia saláta* (1938, koreográfusa Harangozó Gyula). Közben egymás után készültek egyéb darabok, például *A fából faragott királyfi* Harangozó Gyula-féle színrevitele (1939) vagy ugyanebben az évben színre kerülő *Rómeó és Júlia*, amely egy felvonásban mesélte el a veronai szerelmek történetét Csajkovszkij zenéjére. Oláh tervezői stílusára a könnyedség, az ízlésnek, valamint sok utazásának köszönhető biztos stílusismeret jellemző. Azonban nem állt meg a tervezésnél, többször olvassuk a nevét szövegkönyvróként is. Adatolhatóan ő segített Harangozó Gyulának a *Csárdajelenet* megalkotásában, amint ő írta Jókai Mór művéből a *Debreceni históriát* is. Ebből 1943-ban Jan Ciepliński, 1949-ben *Furfangos diákok* címmel Harangozó Gyula készített egy felvonásos táncjátékot.

Hogy miért folyt bele a balett életébe Oláh ilyen intenzíven? Mert minden áron fejleszteni szerette volna a hazai balettgyűtest. Elsősorban az predesztinálta erre a szerepre, hogy elismert és kitűnő színházi ember volt. Mindenkit ismert a Házban és a szakmában, mindenről tudott, mindenütt ott volt, minden rajta tartotta a szemét. Mint az Operaház főrendezője, a szava sokat ért. Követte a világban uralkodó trendeket, mivel sokat utazott és remek külhoni kapcsolatai voltak. Ennek köszönhetően nemcsak itthon, hanem külföldön, például Firenzében, Milánóban, Stockholmban is tervezett és rendezett. Ő volt az egyik első színházi szakember, aki az 1930-as évek közepén a Szovjetunióba látogatott és megismerhette a szovjet színpadművészetet. A II. világháború azonban az ő életére is nagy hatást gyakorolt. Mire nemzetközi ismertsége révén olyan csúcspont tudott volna meghódítani, mint Salzburg vagy New York, nehézkessé vált, majd megszűnt a szabad utazás és alkotás lehetősége. A nyilas időkben bujkálni is kényszerült, az ostromot pedig az Operaház pincéjében élte át. ○

OPERA

MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ
HUNGARIAN STATE OPERA

LEPJE MEG SZERETTEIT
AZ OPERASHOP
EXKLUZÍV TERMÉKEIVEL

OPERASHOP

- diótörő bábuk
- egyedi ajándéktárgyak
- saját kiadványok
- kiegészítők széles választéka
- logózott termékek

Kínálat és webshop: operashop.hu

Az Operaház és a Millennium

Szerző: Karczag Márton

Százharminc éve, 1896 nyarán ünnepelte Magyarország fennállásának ezeréves évfordulóját. A hazánkban korábban *sosem látott nagyszabású rendezvénysorozatból* az Operaház is kivette a részét.

○ I. Ferenc József, I. Károly román király és Erzsébet királyné
Fotó: OPERA Emléktár

○ Erkel Ferenc: István király diszelőadás színlapja -
Fotó: OPERA Emléktár

○ A walkür, 1889 - Spannraft Ágoston - Fotó: OPERA Emléktár

A világvárossá terebélyesedő Budapest fényes sugárútjának, az Andrássy útnak egyik legfőbb éke az 1884-ben megnyílt Magyar Királyi Operaház. Ám míg a külsőn alig vetett fel kérdéseket, a belbecsnel annál több gond akadt. 1896-ra a hatodik intendáns (báró Nopcsa Elek) és a negyedik igazgató (Káldy Gyula) próbálta népszerűsíteni a műfajt és becsalogatni a közönséget a gyakran mindössze pár tucat nézőnek játszó, tetemes állami költségen fenntartott műintézetbe. Erre remek alkalomnak ígért a Millennium, hiszen nemcsak az akkori Magyarország lakói keresték fel az Ezredéves Országos Kiállítást és Budapest új csodáit, hanem Európa szeme is a fővárosra vetődött.

Az Operaház – szokatlan módon – április 16-tól kéthetes szünetet tartott, részben felkészülés, részben „nyári szünet” gyanánt, minthogy az országos események alatt (tehát november 3-ig) szinte minden nap játszott. Május 2-án Erkel Ferenc utolsó művével, az *István király* nagyszabású felújításával vette kezdetét a nyári szezon. A diszelőadásra megjelent I. Ferenc József császár is, akinek a kiállítás megnyitása után ez volt a második ünnepi rendezvénye. A művet a produkciót vezénylő Erkel Sándor alaposan átdolgozta, István haldoklása egy hatalmas apoteózisban csúcsosodott ki, amelyben a millenniumi kiállításon Magyarország géniusza megkoszorúzza a király és a királyné mellszobrait, s a tudomány, a művészet, a kereskedelem, az ipar, valamint a földművelés csoportjai bemutatják hódolatukat az uralkodó párnak. I. Ferenc József a Millennium alatt három további estén tisztelte meg jelenlétével az Operaházat, megtekintette Zichy Géza *Alárját*, valamint két vegyes programot Vilmos német császár, illetve Károly román király és neje társaságában.

Az Operaház vezetése a lehető legváltozatosabb programmal igyekezett bevonni a nézőket, a komoly operabarátokat éppúgy, mint a főváros nyári látogatóit. A számok önmagukért

beszélnek: öt hónap alatt 151 előadást tartottak (gyakran adtak egy estén több művet), 48 különféle operát és 14 balettet.

A műsor gerincét magyar művek képezték (ekkor mutatták be Auer Károly *Corvin Mátyását* és *A házi tücsköt* Goldmark Károlytól), a dalszínház történetében először rendeztek két teljes Wagner-ciklust (a Bayreuth oltalma alatt álló *Parsifal* kivételével), és gyakran adták a korok újdonságait is. Legtöbbször (tíz-tíz estén) a *Jancsi és Juliska*, valamint *A bibliás ember* szerepelt a műsoron.

○ Payer Margit, Váradi Margit -
Jancsi és Juliska, 1899 - Fotó: OPERA Emléktár

Az embert próbáló hónapokban a hazai operajátás szín-java megmutathatta tudását, és mellettük olykor jeles külföldi szólisták is bemutatkozhattak. Számos diszelőadást is tartottak ezekben a hónapokban (például a nemzetközi gyorsíró kongresszus, vagy a vendéglősök kongresszusának tiszteletére). November 3-án az ünnepségek befejezése alkalmából immár hatodik alkalommal játszották el Erkel hatyúdálát, amelyet egyetlen kritikus, a *Budapesti Hírlap* nézett végig. „Az Operaház homlokzata fényesen ki volt világítva, odabenn pedig az István király előadása folyt, meglepően gyér közönség előtt. (...) Reméljük, hogy Erkel utolsó műve ezentúl is állandó műsordarabja lesz az Operának.” Ez az óhaj a mai napig nem teljesült. ○

Kontrasztok

Egy könnyed és egy drámai végkifejletű darab ugyanazon estén? Ha Selmeczi György és Vajda János operáiról van szó, a válasz: igen! Az Eiffel Műhelyházban bemutatott képzeletbeli német hercegségben játszódó szerelmi történetet, valamint egy vacsoraasztalnál zajló, lélektani thrillert a közönség – és köztük több, kortárs zeneszerző is – lelkesen fogadta.

○ Királyi fenség, 2026 - Fotó: Nagy Attila

○ Rácz István, Cseh Antal, Balczó Péter, Szélpál Szilveszter - Az ítélet, 2026 - Fotó: Nagy Attila

lépett, és remekül helytállt az előadásban Tóth-Fejel Dániel, Csák Ádám és Döbörhegyi Mihály Pál személyében, utóbbinak ráadásul szép, sűrű basszusára is felkaphattuk a fejünket.

Szabó Máté rendezésében a Királyi fenség afféle színes játékkockákból összerakott mesevilág (díszlettervező: Antal Csaba, jelmez: Füzér Anni). (...) Ragyogóak a gyors színváltások, és a jelenetek végén mintegy refrénként megszólaló kórust is kreatívan használta a rendező. (...) Ha azonban az első rész elnyerte a tetszésünket, a második mű, Vajda János Az ítélet című operája esetében egyenesen az az érzésünk támadhatott, hogy a magyar operatörténet újabb remekműve született meg.”

(Kondor Kata, Fidelio)

„Vajda operájában a Trapsot éneklő és játszó Horváth István szólama elég nyaktörő, de végig – első hallásra – hiba nélkül fölényesen uralja, meg is kapva érte a végén a megérdemelt elismerést. A darab leginspirálóbb része Rácz István szólószáma volt. (...) Dalát dörgedelmes, igazi basszus hangja nagy decibeljeivel énekelte el, az egész este abszolút fénypontja, egy nagy formátumú énekes produkciója. Kiváló volt Balczó Péter Zorn ügyész szurkálódó-csipkelődő, olykor kifejezetten kegyetlen szerepében. (...) Cseh Antal méltóságteljes hangadása hiteles volt Schneider bíró szerepében. A drámai szoprántól az alt szerepekig eljutó Farkasréti Mária, aki Simone, a fogadósnő szerepében önironikus humorát, komikai érzékét és az abszolút alt szólamot impozánsan abszolváló hangj képességeit ezen az estén is meg tudta mutatni. (...) Sennai Kálmán dirigálta mindkét darabot, hatásosan, értően – csakúgy, mint a tavalyi Valuskát. Érezhetően szereti is ezeket a zenéket, nem csak korrekten elvezényli. A közönségnél zajos sikert aratott az este, különösen a

második darab, de mindkettő nagy, szűnni nem akaró tapsvihár után engedte el az előadókat, alkotókat és a bemutatón személyesen is részt vevő zeneszerzőket. Bár magam nagy 20. századi operarajongó- és kortárs operák iránt is érdeklődő fogyasztó vagyok, ez a két mű objektíve is olyan, amely még az előítéletekkel bíró magyar közönséget is közelebb tudja hozni az élő zeneszerzők műveihez. Ezek ugyanúgy az operakultúra részei, mint a Rigoletto vagy a Bánk bán, tegyenek velük egy próbát!”

(Müller Dávid, Momus)

„Selmeczi és Vajda operája zeneileg lendületes, szellemes, és a szerzők nem riadnak vissza a megszokott fordulatoktól sem. Operáikban megjelennek kis hétköznapi zenei mozzanatok, így náluk a rég tovatűnt tonalitás nem exorcizált rém, hanem kínálkozó lehetőség.”

(Szilárd Zsigmond, Magyar Narancs)

„Szabó Máté rendező a két zeneszerző bevált házirendezője – legutóbb a Veron és a Képzelt beteg operákat is ő állította színre. Remekül »látja« a színpadot, érti a cselekvések szellemi-érzelmi háttérét és erőterét, mozgatja szereplőit, jól használja a Bánffy-terem intim, közönség-közei terének előnyeit. (...) A legnagyobb dicséret, hogy a rendező nem a saját, hanem Dürrenmatt és Mann történetét álmolta színpadra, pertinens színpadi mozgással élénkítve a statikus cselekményt.”

(Gyenge Enikő, Revizoronline)

NÉZŐI VÉLEMÉNYEK

„Remek volt!” (Birinyi Mónika)

„Mindkét opera csodás. Menjetek és nézzétek!” (Lukács Csilla)

Felnagyított érzelmek

Újjászületni látta londoni rendezését Budapesten Tobias Kratzer, aki a zongorás főpróbáktól kísérte figyelemmel a produkció adaptálását. A két, eltérő rendezői megoldásokkal bíró felvonás fő mondanivalója valójában azonos: *meg tudjuk-e érteni, vagy csak figyeljük mások szenvedését?*

Cser Krisztián - Fidelio, 2026 - Fotó: Berecz Valter

„Ludwig van Beethoven *Fidelio* című operája a Magyar Állami Operaház előadásában különösen megragadó és emberséges műként jelenik meg. Tobias Kratzer színrevitele pontosan azzal a színházi intelligenciával és érzelmi közvetlenséggel ruházza fel, amelyet ez a darab megérdemel. (...) A produkciót főként az teszi hatásossá, hogy Beethoven egyetlen operáját nem múzeumi tárgyként kezeli, hanem élő színházi keretbe helyezi a történetet, amelyben az elnyomás és a megmentés közötti feszültség világosan és

erőteljesen bontakozik ki. Az eredmény egy olyan előadás, amely egyszerre hat klasszikusnak és kortársnak, érzelmileg közvetlennek és intellektuálisan is frissnek.”
(Nadejda Komendantova, European News Agency)

„Az első felvonás fizikai tere – amelyet Kratzer, Rainer Sellmaier díszlet- és jelmeztervező, valamint Michael Bauer világítástervező alkotott – tökéletesen idézte fel a francia történelem sötét korszakát, mintha csak

NÉZŐI VÉLEMÉNYEK

„Nagyon jó előadás. Jó hangok, szuper kórus, egyszerű, szép színpadkép. Felemelő este volt.”
(Ottrubay Wolf Ágnes)

„Fantasztikus teljesítmény, gyönyörű zenei produkció!”
(Mihály Margó)

„Tényleg remek a rendezés és maga a darab is!” (Pál Zoltán)

egy festmény elevenedett volna meg. (...) Az »Akárki légy is, megmentelek« alcímet viselő második felvonás hirtelen stiláris fordulatot vett: a szereplőket és a közönséget 1789 és 2026 sajátos elegyébe helyezte. (...) Kiss András mint Rocco, érzelmileg hatásos alakítást nyújtott. (...) További, érzelmileg kiemelkedő pillanatok közé tartozik a bőrtőnből ideiglenesen kiengedett rabok megrendítően szép kórusa.”

(Alexandra Ivanoff, Papagena)

„Halász Péter kiváló állapotba hozta a zenekart: egészen rendkívüli fafúvós teljesítményeket hallhattunk, kitisztított és nagyon

szép zenekari játékot. Halász Péter olyan lelkesültséggel vezényelte a darabot, ami a *Fidelio*hoz passzol és nagyon is illik. Ezt a karmestert szívesen hallanám sokkal több budapesti produkcióban is. (...) A rabok kórusának középrészét, ezt a megható pillanatát a darabnak – ahol megszólal a két rab szólóban – az Operaház két régi, nagyszíntárára osztottaki, Gulyás Dénesre és Kovács Kolosra. Ezt nagyon szép ötletnek tartom. (...) Jamez McCorkle rendkívül intelligens énekes, hihetetlenül intenzív színpadi jelenléte van, és erőlködés nélkül énekelt el áriáját. (...) Nemcsak azt láttuk, ahogy a kórus reagál az ő szenvedésére, hanem azt is, ahogy ő visszareagál a kórus reakcióira. Ez mindenképpen egyik csúcspontja volt az előadásnak.”

(Mesterházi Máté, Új Zenei Újság)

„Sinéad Campbell Wallace ír szoprán Leonora szólamát már számos fontos helyen sikerrel jelenítette meg, ezúttal sincs másképp. A hírhedten nehéz szólam abszolút birtokában méltán arat tetszést. Hangjával a puhától az acélkeménységig mindent tökéletesen tud ábrázolni, s közben a hősnő belső dilemmáit is hitelesen érzékelteti. Nagy formátumú alakítás. (...) Kovácsházi István, a tőle megszokott magas színvonalon, a nehéz szólam pazar tolmácsolásával örvendeztette meg a közönséget. (...) Pizarro utálatos szerepében valósággal lubickolt Cser Krisztián, hatalmas hanggal és elsőprő indulattal tolmácsolva az ellentmondást nem tűrő zsarnok szólamát. (...) Mindkét Marzelline nagyszerű volt. Sáfár Orsolya nagyon szép, tiszta frazeálással és kifejező játékkal szolgálta a drámát. A második este meglepetése a fiatal Anja Lombard volt, aki nemcsak kész figurát tudott teremteni, de olyan sugárzással vett részt a darabban, ami nagy reményekre jogosítja. A másik operastúdiós a Jaquinót alakító Pál Botond volt, minden szempontból kielégítő zeneiséggel és színpadi jelenléttel.”

(zéta, Momus)

Jamez McCorkle - Fidelio, 2026 - Fotó: Berecz Valter

Nem (csak) mese

Az örökérvényű történet – melynek eredete a görög mitológiáig vezethető vissza – számos formában és feldolgozásban ismert, májusban az MVM Pikoló Program részeként került műsorra az Eiffel Műhelyházban. Tóth Péter zeneszerző és Mechler Anna meseíró, valamint az OPERA Gyermekkarának révén a cselekmény *keleti motívumokkal*, az operatörténet egy ősbemutatóval, a közönség pedig egy nagyszerű élménnyel lett gazdagabb.

Fotó: Berecz Valter

„A jó meseopera ritka kincs, a régmúlt alkotásai terjedelmük és bonyolultságuk folytán inkább a tizenéves korosztálynak nyújtanak élményt, most viszont olyan mű született, amely a maga egyórányi terjedelmével, egyszerű, könnyen követhető történetével a kisebbeket is képes megfogni. (...) A librettista, a meseíró-karnagy Mechler Anna ízes, de közérthető nyelvezettel fogalmazta meg a szöveget, és hatalmas elismerés illeti valamennyi szereplőt a szavak tiszta kiejtéséért. (...) A Szörnyeteg drámája pedig helyenként mint ha egy olasz operát idézne, amiben az is közrejátszott, hogy a karaktert a kivételes hang adottságokkal rendelkező fiatal tenorista, Papp Balázs formálta meg. Igazi luxusszereposztás. (...) A másik felnőtt énekes, a három

lány apját megformáló Fülep Máté baritonja érzésem szerint mostanában kezd igazán beérni, ez is hozzájárult ahhoz, hogy milyen kedvesen komikus figurát jelenített meg a színpadon. A produkció karmestere a Gyermekkar vezetője, Hajzer Nikolett volt, így őt nemcsak a konkrét előadás, de az egész produkció magas színvonalú zenei minőségéért is nagy elismerés illeti. Toronykőy Attila rendező és alkotótársai, Fügedi Balázs díszlet-, Juhász Katalin jelmez- és Czeglédi Zsombor videótervező munkája nem csupán szemet gyönyörködtető környezetbe helyezte a mesét, de kis jelzésekkel teret biztosítottak a gyermeki fantázia szárnyalásának.”
(Kondor Kata, Fidelio)

NÉZŐI VÉLEMÉNYEK

„Imádták az unokáim, még a legkisebb is tátott szájjal nézte. Köszönjük!” (Nagy Mária)

„A kisgyerekek A Szépség és a Szörnyeteg révén nemcsak egy látványos előadást kaphatnak, hanem egy lehetőséget arra, hogy megismerjék az opera szépségeit, ami akár odáig is elvezethet, hogy a jövőben lelkes rajongói legyenek ennek a csodálatos műfajnak.”
(Kató Lenke, Magyar Nemzet)

„Tóth Péter és Mechler Anna közös munkája olyan gyermekoperát kínál számunkra, amely a műfaj összes elvárásainak megfelel – és amelyeket a felnőtt operákkal szemben is jó lenne érvényesíteni –, mint például, hogy nem lehet unalmas, le kell kösse a figyelmet, nem

vitt, és itt is igen jól működtek. És így, hogy az előadásnak a játék része és az énekelt része jól egymásra talált, az a negyvenöt perc, amely ennek az operának a játékideje, tényleg elsuhan. (...) Az énekesi produkciók, főleg a kórusrészekben nagyon jók voltak. Ráadásul a gyermeklányokhoz és Gyermekkarhoz két felnőtt szereplő is társult, egyrészt az apa szerepét éneklő Fülep Máté, másrészt a Szörnyeteggént két formában is színre lépő fiatal tenorista, Papp Balázs, akik közül Papp Balázst emelném ki. Az ő tenorjában van valami operettes íz, amelyen komoly operaszerepeknél dolgozni kell, de egy gyermekoperában kifejezetten megkönnyítette a szerethetőséget ez a nagyon közvetlen hangadás. Mindenképpen meg kell említenem kontinuitásban A kis kéményseprő produkcióval, hogy az előadás karmestere a Gyermekkart is vezénylő Hajzer Nikolett volt, akiről már a Britten-opera kapcsán is kiderült, hogy a zenészekkel is jó kontaktust tud létesíteni. Ennél sokkal fontosabb – ami a mostani bemutatón különösen érzéketessé vált –, hogy a gyerekekkel való kapcsolata nem egyszerűen csak a kórus-karnagy aspektusra szorítkozik: ez egy szeretetteljes viszony, ami egy gyermekkórus esetében nagyban megkönnyíti a produkció minőségi és az átélt jellegét is.”
(László Ferenc, Új Zenei Újság)

lehet túl hosszú, és szükséges, hogy legyenek benne melódiák. Felnőttek is igénylik az ilyen típusú operákat, gyermekek számára pedig létfontosságú mindez, mert csak ebben az esetben van remény arra, hogy egyrészt lekötőti őket a produkció, másrészt, hogy később is lesz kedvük belépni az OPERÁ-ba. Tóth Péter műve ilyen. (...) Toronykőy Attila úgy állította színpadra a darabot – amelynek a központi főszereplője az OPERA Gyermekkara –, hogy eszünkbe jusson a kicsivel korábban bemutatott, ugyancsak általa rendezett A kis kéményseprő. Akár a gyermekek mozgatásában, akár a csoportos koreográfiában rendre előkerültek olyan ötletek, amelyeket ott már sikerre

Papp Balázs - Fotó: Berecz Valter

Ők így csinálják

Közösségi média és Mozart? Trendi ruhák és rokokó? Könnyűzenei koncerteket idéző vetítés és egy, a klasszikusokig visszanyúló történet? Az OPERA új bemutatója izgalmasan vegyíti mindezeket, egy igazán fiatalos produkció keretében.

Pál Botond, Kovács István, Dobák Attila - Fotó: Nagy Attila

NÉZŐI VÉLEMÉNYEK

„Zseniális előadás, ilyen szórakoztató, ám mégis zeneileg magas színvonalú *Cosìt* még nem láttam (pedig négy-öt különféle rendezést élőben és annál sokkal többet videón igen). Ki kell emelni az énekeseket: öt minden szempontból kimagasló fiatal (végre tényleg fiatal!) és egy doyen, akit szintén nem lehet eléggé dicsérni. Köszönjük és gratulálunk!!” (Nagy Bálint)

„Nagyszerű előadás!”
(Gulyásné Szekeres Judit)

„A bemutatót láttuk, nagyon tetszett.”
(Kakasy András Zoltán)

„[Székely Kriszta] rendező a határozottan újszerű háttér mellé (itt kiemelném a világítástervező Pillinger Tamás és a videótervező Czeglédi Zsombor nevét) abszolút hagyományos színrevitelt valósított meg. Ebben nem az számít, hogy szerepelnek-e modern technikai eszközök, pl. mobiltelefon (mert szerepelnek), hanem az, hogy a dalmű minden porcikájában Mozart és Da Ponte darabjából indult ki. Az emberi viszonyok változatlanok, modern jelmezben, modern díszletek közt éppúgy mutatnak, mint mondjuk amikor Márkus Lászlóék nekifutottak. A színészvezetés határozottan pörgős, ezt nagyrészt inspirálja a gyorsan, a szöveg függvényében változó háttérrel biztosító stilizált videóvetítés, s ezzel függhet össze, hogy Török Levente karmester is végig friss tempókkal tartotta egyben a darabot. (...) A szólistagárda legnagyobb meglepetését Kálnay Zsófia okozta. (...) Belevetette magát a szólamba, árnyalt, sokszínű énekléssel és összetett, némi karikírozásra hajló játékkal önfeledten hozta a »ledébb« nőtestvért. (...) Fiordiligi szerepében Megyímőrecz Ildikó tiszteséggel megküzdött a hatalmas szólammal. (...) Despina szerepében Kapi Zsuzsannát

láthattuk. (...) Játékban nagyon biztosnak tűnt. A férfiak közül Kovács István kapott pompás, testhezállós és hangban ideális szerepet, Don Alfonsóét. Lubickol is benne, némi rezignáltan derűs bölcsességgel fűszerezi a Székely Kriszta által felrakott rideg jögi figuráját. (...) Guglielmo szólamát biztos hangon, biztos játékkal tolmácsolta Dobák Attila. (...) Ferrando szólamával Pál Botond birkózott korrekten. (...) Jó úton halad. Mindent egybevéve, üde, derűs, szípkázó előadásnak lehetünk tanúi.”

(zéta, Momus)

OPERA VISION

Újabb budapesti produkció vált elérhetővé az operarajongók számára az Európai Unió Kreatív Európa programjában létrejött OperaVision oldalán, az Opera Europa Next Generation kezdeményezéssel együttműködve. A 2026. május 23-án élőben közvetített *Così fan tutte* fél évig, 2026. november 23-ig ingyenesen megtekinthető a világ minden kontinensén (akár ide kattintva is). Az OperaVision a legnagyobb európai szakmai szervezet, amely 17 ország 44 intézményét tömöríti, azaz a céllal, hogy minél többen megismerhessék a nemzetközi operaélet különböző előadásait. A Magyar Állami Operaház 2017-ben csatlakozott a programhoz, és Mozart remekműve immár a tizenegyedik produkció, amit bemutathat az e célra létrehozott stabil és komoly kiszolgálásra képes platformon. A *Così fan tutte* júliusig csaknem 15.000-en tekintették meg ezen a felületen.

Megyímőrecz Ildikó, Kapi Zsuzsanna, Kálnay Zsófia - Fotó: Nagy Attila

A tökéletesség nyomában

Szerző: Várhegyi András

A balettre úgy tekint, mint a maximalizmus művészetére. Lenyűgözi, ahogy a művészek évtizedeken át csiszolnak egy-egy mozdulatot, és azt vallja, a balettet elsősorban nem érteni, hanem átélni kell. Gantner József vérbeli rajongóként *szinte valamennyi előadásra* ellátogat az OPERÁ-ba, ahol még a sokadszor látott klasszikusokban is mindig felfedez valami újat.

Fotó: Berecz Valter

Egy olyan elkötelezett nézőnél, mint ön, adódik a kérdés: milyen gyakran jár balettelőadásokra?

Ezt nehéz pontosan megmondani, mert az OPERÁ-ban blokkrendszerben mennek a művek. Van, hogy két-három héten át szinte folyamatosan megyek, aztán akár egy hónap is kimarad. A „nyári szünetben” hosszabb időre nélkülözöm kell az élő balettet, viszont sok felvételt őrzök otthon, amiket ilyenkor szívesen újranézek. Évad közben igyekszem minden produkcióra többször is beülni, sosem hagyok ki egyetlen meghirdetett előadást sem, mert könnyen lehet, hogy akár tíz évig nem kerül újra műsorra. Annyi önkorlátozást azért bevezettem, hogy ha délelőtt már láttam egy darabot, este nem ülök be rá újra, pedig korábban gyakran megtettem. Egyszerűen nem tudom megenni. Érdekel minden szereposztás, ami már önmagában nem kevés alkalmat jelent: A *hattyúk tavából* ötféle volt, a *Csipkerózsika*-ból négy, én pedig mindenkivel megnéztem, nem is egy alkalommal.

Honnan ered a balett iránti rajongása?

Tulajdonképpen a néptáncsal indult minden. Több mint húsz évvel ezelőtt elvetődtem egy estre, mert követtem egy népdalénekest, Bognár Szilviát, aki akkor a Duna Művészegyüttessel lépett fel. Korábban eszembe sem jutott volna néptáncelőadásra menni, de annyira lenyűgözött, hogy szó szerint leesett az állam. Ezután rendszeresen kezdtem néptáncot nézni, később pedig a kortárs tánc is bekerült az érdeklődési körömbe. A baletthez végül egy táncos vezetett el: nagyon szerettem Tanykpayeva Aliját, és egyszer úgy döntöttem, megnézem őt színpadon az *Anyegin*-ben. A sors azonban közbeszólt, mert aznap este Tatjana szerepét Aleszja Popova formálta meg – engem pedig egy életre a baletthez kötött.

Ha valaki ennyi előadást lát, annak bizonyára egészen mély rétegei is feltárulnak egy-egy produkciónak. Ön mi mindent vesz észre, amit első alkalommal talán nem?

Mivel a darabokat és a futó rendezéseket már jól ismerem, gyakran nem is elsősorban a főszereplőkre koncentrálok, hanem arra, mi történik a színpad más pontjain. Nem mindig ugyanaz ragad meg, és gyakran még a sokadik megtekintés után is új felfedezéseket teszek. A *hattyúk tava* harmadik felvonásában például érdemes a kartáncosokra is fókuszálni: a háttérben folyamatosan zajlik az élet, a menyasszonyok egymással beszélgetnek, vitatkoznak, apró jelenetek bontakoznak ki. Ezek a részletek elsőre könnyen elkerülnek a néző figyelmét, de aki többször visszatér egy előadáshoz, annak fokozatosan újabb dimenziók nyílnak meg.

Sokan úgy érzik, hogy a balett befogadásához különleges előismeretek szükségesek. Ön szerint mennyire kell „érteni” hozzá, és hogyan változott az ön nézői figyelme az évek során?

Én teljesen autodidakta módon kerültem közel a baletthez. Amikor először beültem egy előadásra, szinte semmit sem tudtam róla, mégis azonnal magával ragadott. Sokan mondják nekem, hogy azért nem járnak balettelőadásokra, mert nem értenek hozzá. Én ezt sosem éreztem akadállyal. Szerintem a balettet elsősorban nem érteni, hanem átélni kell. Ott van a zene, a látvány, a díszlet, a mozgás szépsége. A történetet pedig általában könnyű követni, különösen, ha az ember előtte elolvassa a cselekményt. Jó példa arra, milyen „mélyről” indultam, hogy az első *A diótörő*-előadásomon már a nyitójelenetben azt kerestem, hol van a nő főszereplő, Mária hercegnő. Ma már mosolygok ezen, hiszen teljesen logikus, hogy a

történet csak később, Marika álmával bon-
takozik ki. Akkor azonban még ennyire sem
ismertem a műfaj sajátosságait.

Mivel magam sosem táncoltam, a techni-
kai részleteket nem tudom olyan szemmel
nézni, mint a szakemberek, mégis figyelem,
hogy egy-egy mozdulat kivitelezése tökéle-
tes volt-e. Ennek megítéléséhez igyekeztem
könyvekből is pallérozni a tudásomat, elol-
vastam például A. J. Vaganova *A klasszikus
balett alapjai* című művét, és több balettlexi-
kont is kézbe vettem, hogy jobban eligazod-
jak a műfaj sajátosságai között.

**Mennyiben változott az ízlése az
évek során? Vannak olyan stílusok
vagy előadástípusok, amelyekhez
közelebb került?**

Annyi biztosan változott, hogy egyre inkább
a klasszikus balettek felé fordultam. Hogy
ez mennyiben az életkor kérdése, azt nehéz
megmondani, de ma már sokkal jobban ér-
tékelem ezeket a műveket. A másik dolog,
hogy korábban szükségem volt arra, hogy
egy történet érzelmileg fokozatosan ma-
gával ragadjon, éppen ezért a gálákat nem
igazán kedveltem, mert ott többnyire csak
kiragadott részleteket lát a néző. Mára azon-
ban ez is változott, nagy kedvencemmé vált
például a Nagy Iván Nemzetközi Balettgála,
mert megtanultam önmagukban is értékelni
a jelenetek szépségét. A balettre úgy gon-
dolok, mint a maximalizmus művészetére.
Lenyűgöz, hogy a művészek évtizedeken
át csiszolnak egy-egy mozdulatot, és minél
többet lát az ember, annál inkább képes el-
merülni ezeknek a finomságoknak a világá-
ban.

**A balettben természetes a
nemzetközi jelenlét. Ön szerint mit
ad a Magyar Nemzeti Balettnak,
hogy a társulat ennyire sokszínű
hátterű művészekből áll?**

○ Pap Adrienn és Gantner József - Fotó: Nagy Attila

Ha új művész érkezik a társulathoz, általában
utána nézek a pályafutásának: érdekel, hon-
nan jön, milyen szerepeket táncolt korábban,
milyen utat járt be. Amikor például García
Carriera Claudia csatlakozott a Magyar Nem-
zeti Baletthez, akkor tudtam meg, hogy ko-
rábban Kubában principál volt, ami a balett vi-
lágában komoly szakmai rangot jelent. Talán
ezért is lep meg, amikor valaki azt kifogásolja,
hogy kevés a magyar táncos a társulatban.
A balett eleve nemzetközi műfaj: itt nem a
nyelv a meghatározó, mint például egy prózai
színházban. A világ vezető együtteseiben tel-
jesen természetes, hogy a művészek számos
országból érkeznek. Nézőként én ugyanúgy
örülök a külföldi táncosoknak, mint a magya-
roknak, mert elsősorban az számít, milyen
művészi teljesítményt nyújtanak a színpadon.

**A 2026/27-es évadban
minden eddiginél többször,
148 alkalommal találkozhat a
közönség a Magyar Nemzeti Balett
előadásaival. Ön mely produkciókat
várja a leginkább?**

Nálam mindig nagy nap, amikor megjelenik az
új évadterv, rögtön átböngészem, mi várható.
Izgalmasnak ígérkezik a Keleti éj évadtemati-
ka, biztosan megnézem majd *A bahcsiszeráji
szökökutatót*, *A kalózt* és *A bajadért* is. Jó lenne
új bemutatókban is gyönyörködni, de termé-
szetesen az olyan klasszikusokra is újra be-
ülök majd, mint *A diótörő*, *A hattyúk tava* vagy
Spartacus mert ezek olyan művek, amelyek-
hez újra és újra jó visszatérni. ○

NYÁRI, ŐSZI PROGRAMOK

JÚLIUS, AUGUSZTUS, SZEPTEMBER

OPERAHÁZ

PUCCINI: **PILLANGÓKISASSZONY**

BEST OF PUCCINI (NESSUN DORMA ÁRIAEST ÉS [SZKIKKI 2.0])

BEST OF MOZART (DON GIOVANNI & FIGARO & COSÌ)

MARTON ÉVA NEMZETKÖZI ÉNEKVERSENY

LEON – LIGHTFOOT – MANEN – LUKÁCS – LANDER: **DANCINGLY YOURS**
(SAD CASE, TROIS GNOSSIENNES, ÖRVÉNY, ETÜDÖK)

MOZART: **FIGARO LAKODALMA**

VERDI-GÁLA PLÁCIDO DOMINGÓVAL

HOLMES – SOLYMOSI / ADAM: **A KALÓZ**

OPERA142 (ÜNNEPI HANGVERSENY)

EIFFEL MŰHELYHÁZ

KODÁLY: **HÁRY JÁNOSKA (MVM PIKOLÓ PROGRAM)**

EIFFEL

EIFFEL MŰHELYHÁZ
EIFFEL ART STUDIOS

MVM
PIKOLÓPROGRAM

Kodály Zoltán

Háry Jánoska

DALJÁTÉK SZÜNET NÉLKÜL, MAGYAR NYELVEN

Rendező HARANGI MÁRIA

Háry János FÜLEP MÁTÉ

Zsóka néni ORTAN VIVIENNE (operastúdió)

Karmester HAJZER NIKOLETT

Közreműködik A MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ ZENEKARA ÉS GYERMEKKARA

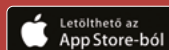
BEMUTATÓ 2026. SZEPTEMBER 19., EIFFEL MŰHELYHÁZ

Kodály Zoltán jogát a Hartai Zenei Ügynökség közvetítette.

OPERA

MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ
HUNGARIAN STATE OPERA

OperApp

opera.hu | facebook.com/Operahaz | @operabudapest